

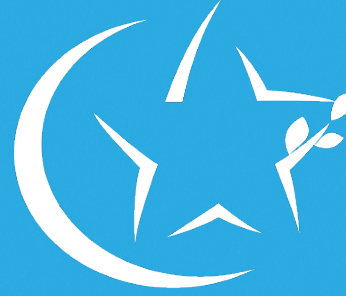

TURKTOB

TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ

www.turktob.org.tr

TÜRKTOB

TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

Temmuz 2020

BİTKİ İSLAHÇILARI ALT BİRLİĞİ

FİDAN ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

FİDE ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

SÜS BİTKİLERİ ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

TOHUM DAĞITICILARI ALT BİRLİĞİ

TOHUM SANAYİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

TOHUM YETİSTİRİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

İÇİNDEKİLER

SLAYT NO

1. GİRİŞ.....	4
2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM.....	7
2.1. Tohumculuk Sektöründe Üretim Miktarları.....	7
2.2. Tohumculuk Sektörünün Dış Piyasalardaki Durumu.....	11
2.3. Çeşit Sayıları.....	16
3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI.....	23
3.1. Genel Destekleme Alanları.....	23
3.2. Tohum Sanayicileri ve Üreticilerinin Desteklenmesi.....	27
3.3. Tohum Yetiştiricilerinin Desteklenmesi.....	41
3.4. Fidan Üreticilerinin Desteklenmesi.....	43
3.5. Fide Üreticilerinin Desteklenmesi.....	50
3.6. Süs Bitkileri Üreticilerinin Desteklenmesi.....	53
3.7. Tohum Dağıtıcılarının Desteklenmesi.....	57
4. AR-GE'NİN DESTEKLENMESİ.....	58
5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI.....	65
5.1. Düşük Faizli Krediler.....	66
5.2. Dış Ticaret Odaklı Krediler.....	71
5.3. Kamu ve Özel Bankalar Arasındaki Uygulama Farklılıklarının Giderilmesi.....	73
6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ.....	75
6.1. Fidan Üretim Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları.....	77
6.2. Süs Bitkileri Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları.....	79
6.3. Fide Üretim Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları.....	81
6.4. Tohum Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları.....	84
7. DÖNER SERMAYE ÜCRETLERİNİN DÜŞÜRÜLMESİ.....	86
8. KAMU ALIMLARINDA ÜYELİK SORGULAMASI YAPILMASI.....	89
9. SONUÇ.....	94

1. GİRİŞ

- Türk tohumculuk sektörü, üretim kapasitesi, teknik altyapısı, zengin biyoçeşitliliği, ekolojik imkânları ve coğrafi konumundan kaynaklanan avantajları, tarım ve tohumculukla ilgili uluslararası kuruluşlarla iş birliği ve uluslararası tohum kalite standartları ve kurallarına uyumlu yasal altyapısı ile yurt içi ve yurt dışı piyasalarda önemli bir konumdadır.
- Türkiye, tohumculuk sektöründeki potansiyelini harekete geçirmek, avantajlarını en iyi şekilde değerlendirmek ve küresel tohum endüstrisinde daha çok söz sahibi olmak için uluslararası üretim ve ticaret kurallarına göre hareket etmektedir.
- Rakip ülkelere göre genç sayılabilecek Türk tohumculuk sektörü 35-40 yıllık kısa geçmişinde biriktirebildiği bilgi ve sermayesiyle hem ülke hem de firma bazında uluslararası şirketlerle rekabet etmek için elinden geleni yapmaktadır.

1. GİRİŞ

- Son zamanlarda dünya genelinde ortaya çıkan Covid-19 salgını göstermiştir ki; tarım her zaman olduğu gibi bundan sonra da ülkeler için stratejik sektör olmaya devam edecek ve önemini daha da artıracaktır. Tüm dünya gıda konusunda şimdiden kendi kendine yetebilme planlamalarını tekrar gözden geçirmeye başlamıştır.
- Bunun için ülkemizde de tarımsal üretimin artırılması çalışmalarının kararlılıkla devam ettirilmesi gerekmektedir. Üretimi artırmanın yolu ise, ekim alanlarının çok fazla artmayacağı gerçeğinden hareketle, birim alandan alınan ürünü yani verimi artırmaktan geçmektedir.
- Verim ve kalite artışı sağlayacak çalışmaların birçok bileşeni olmakla birlikte en başında çeşit geliştirme çalışmaları ve verimli ve kaliteli çeşitlerin sertifikalı tohumlarının kullanımı gelmektedir. Hem verim ve kalite artışı sağlamak hem de ihracata dönük çalışmaların güçlendirilmesi için sertifikalı tohumluk üretiminin artırılması ve kullanımının yaygınlaştırılması önemlidir.

1. GİRİŞ

- Bitkisel üretimde en temel girdi ve gıda zincirinin en önemli halkasını oluşturan stratejik ürün tohumluktur. Tohumluk tarımın stratejik bir girdisi olmakla birlikte kendisi de bir tarım ürünüdür. Tohumluk üretimlerinin maliyeti normal ürün üretimine göre daha yüksektir. Ürün üretim maliyetlerine ek olarak ARGE çalışmaları, tohum işleme, sertifikasyon işlemleri vb. ilave maliyetler söz konusudur.
- Tarımsal girdi temini, özellikle kimyasal gübre ve ham maddesi, büyük oranda ithalata bağımlıdır ve maliyeti tamamen kontrolümüz dışındadır. Bu sektörlerin dışa bağımlı yapısı, petrol fiyatları ve döviz kuru gibi dışsal ekonomik değişkenlerdeki istikrarsızlıklar anında sektöre yansımaktadır.
- Bu şartlar altında kârlı bir üretim yapmak ve yapılan üretimin rekabet gücünden söz etmek imkânsız hale gelmektedir. Bu nedenle tohumculuk, tarımsal üretimin geliştirilmesi ve uluslararası tohum ticaretinde ülkemiz tohumculuk sektörünün rekabet gücünün artırılması amacıyla, sürekli desteklenmesi gereken bir sektördür.

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

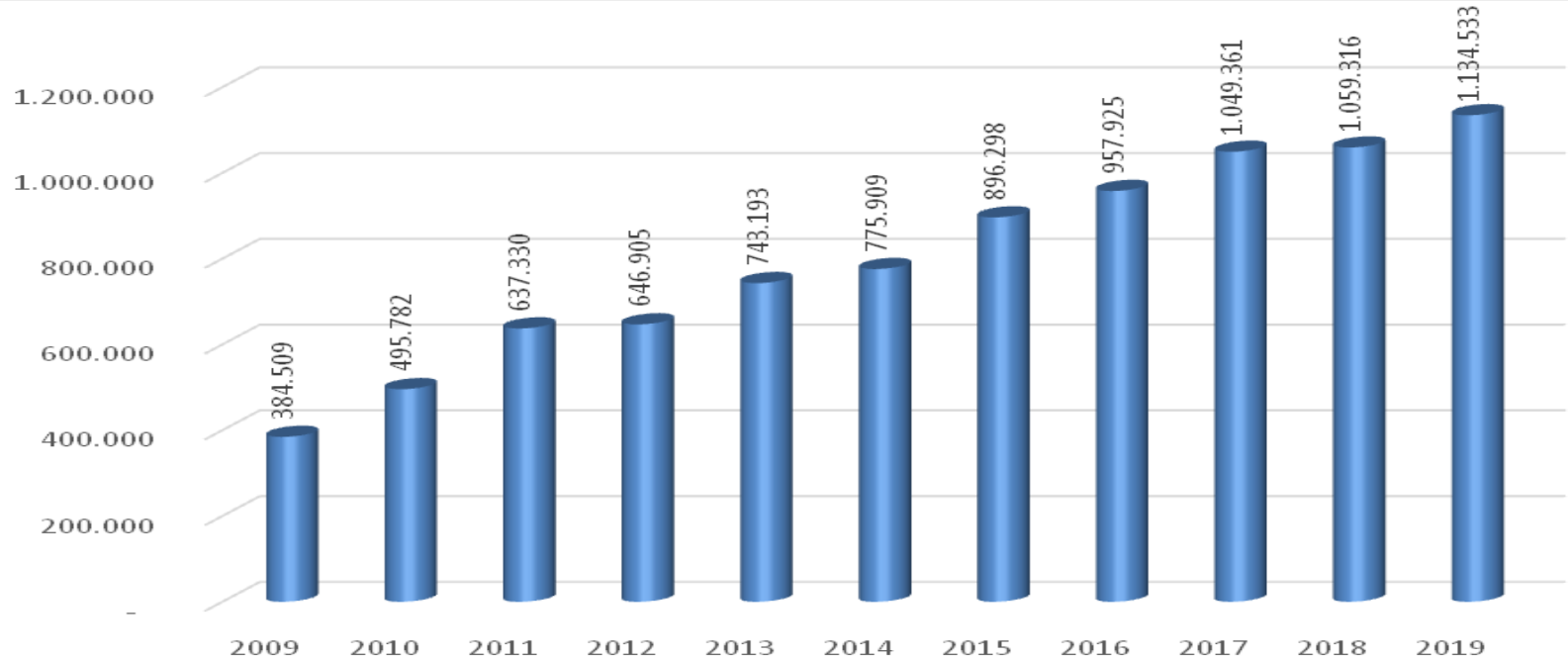
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.1. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE ÜRETİM MİKTARLARI

2019 Yılı İtibarıyla Tohum Üretim Miktarları (ton)

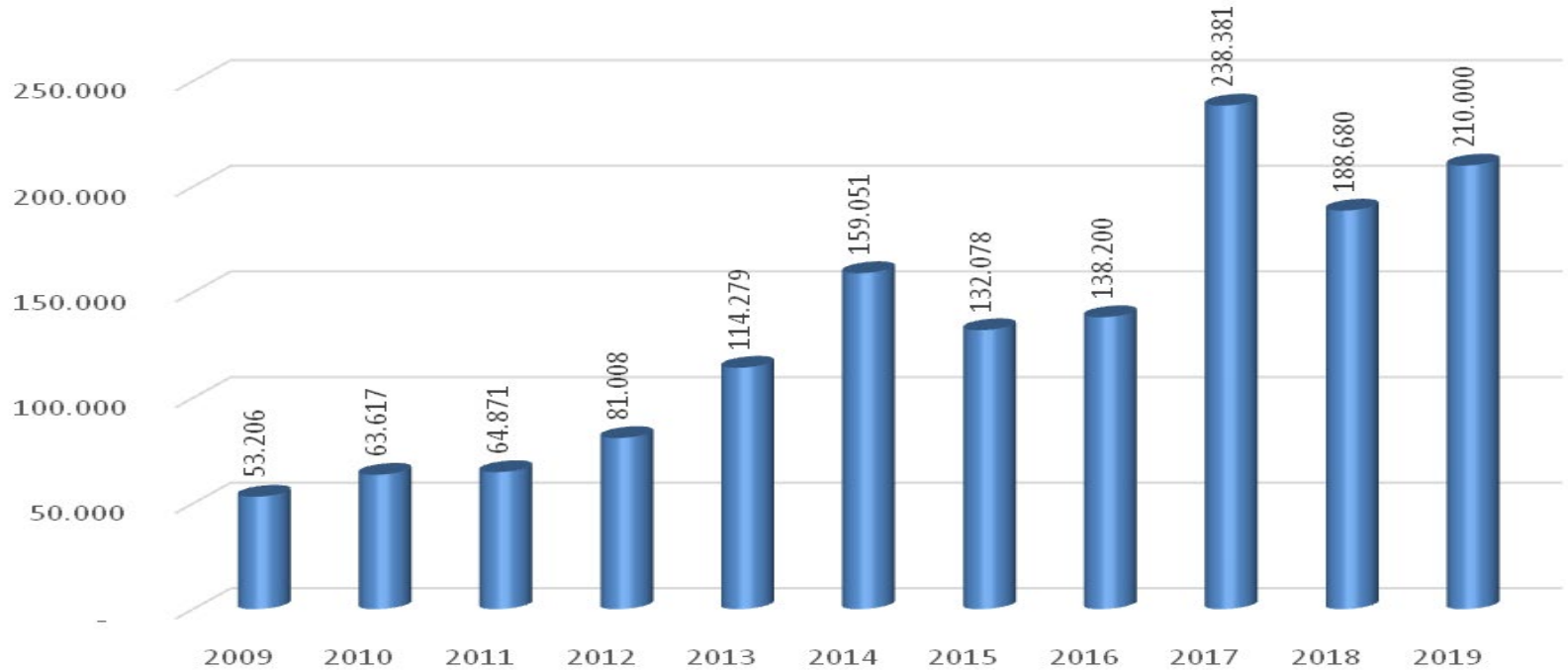
KAYNAK: BÜGEM

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.1. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE ÜRETİM MİKTARLARI

2019 Yılı İtibarıyla Meyve-Asma, Çilek Fidan-Fide Üretim Miktarları (1000 adet)

KAYNAK: BÜGEM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

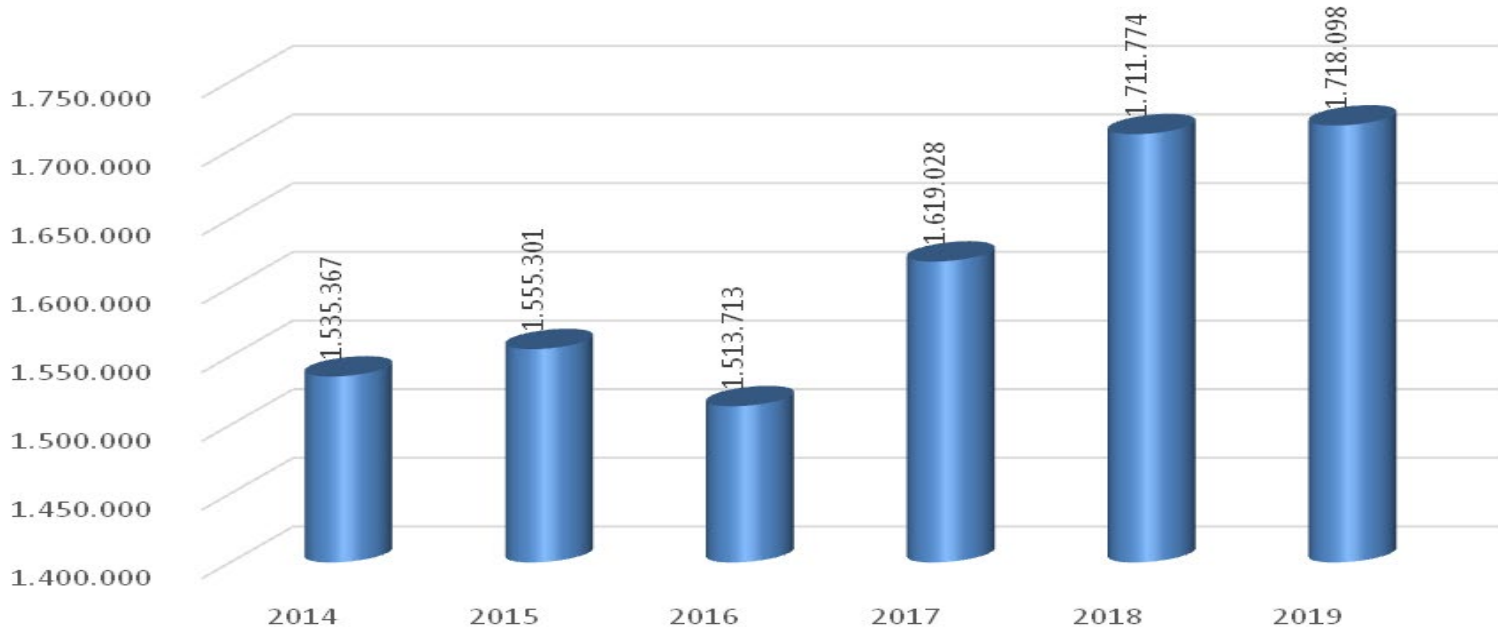
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.1. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE ÜRETİM MİKTARLARI

2019 Yılı İtibarıyla Süs Bitkisi Üretim Miktarları (1000 adet)

KAYNAK: BÜGEM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

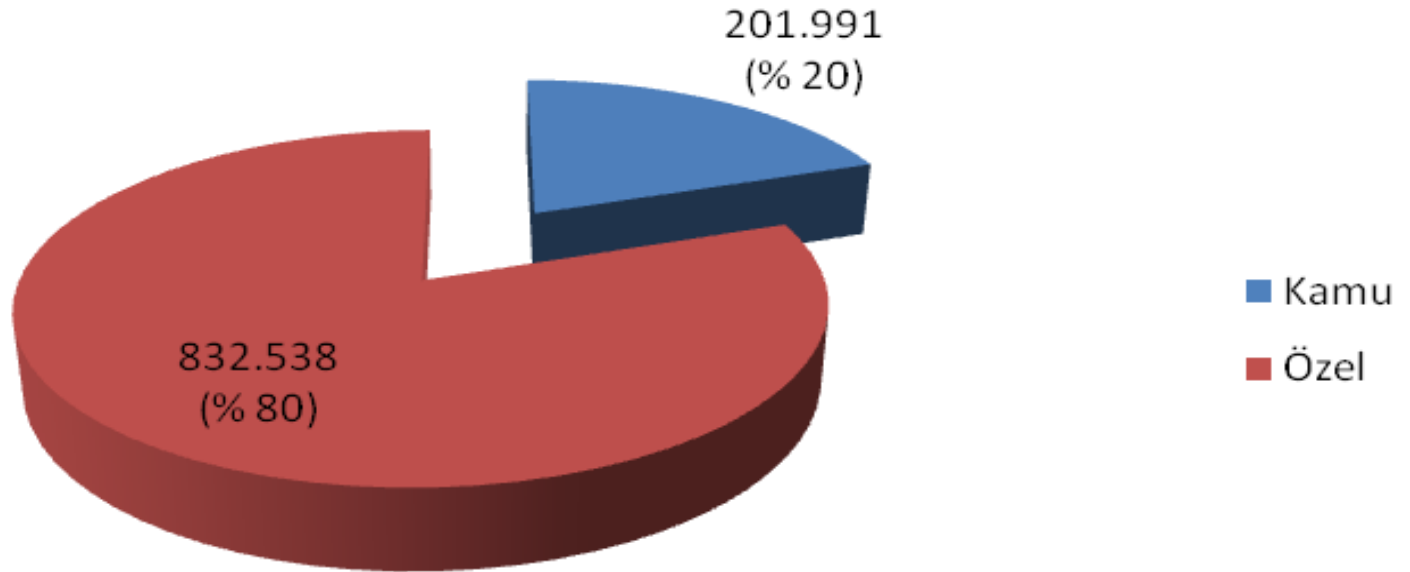
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.1. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE ÜRETİM MİKTARLARI

2019 Yılı İtibarıyla Önemli Türlerde Kamu ve Özel Sektör Tohum Üretim Miktarları (ton)

KAYNAK: BÜGEM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

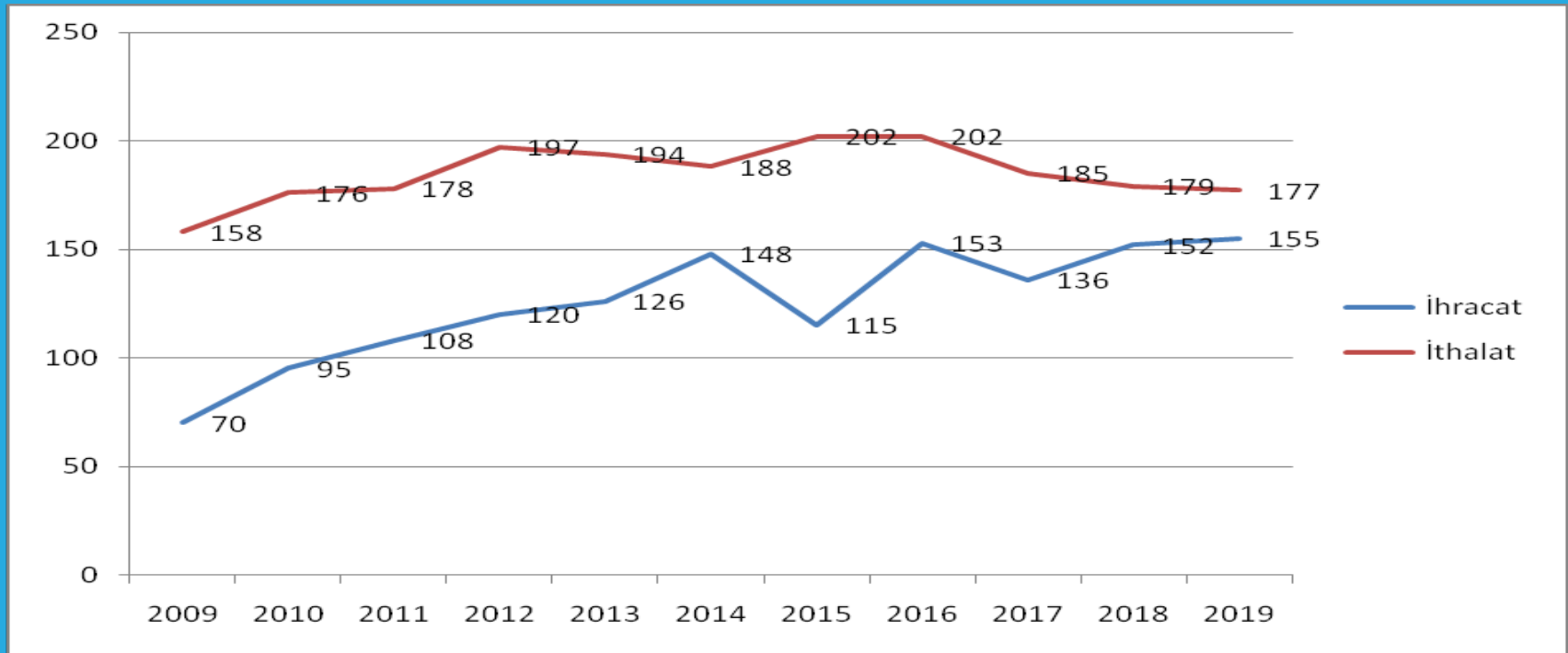
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNÜN DIŞ PİYASALARDAKİ DURUMU

Yıllar itibarıyla Tohum İthalat ve İhracat Değerleri (milyon dolar)

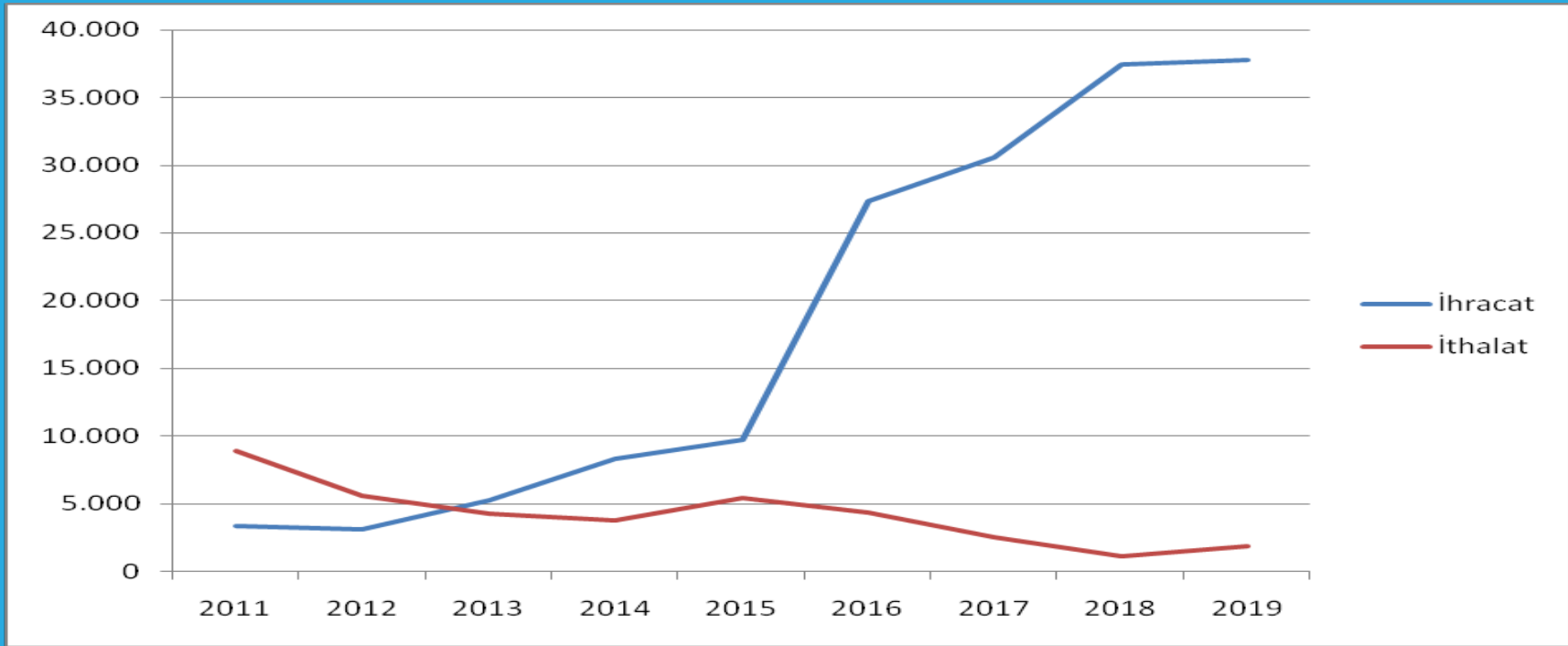
KAYNAK: BÜGEM

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNÜN DIŞ PİYASALARDAKİ DURUMU

Yıllar İtibarıyla Fidan İthalat ve İhracat Değerleri (milyon dolar)

KAYNAK: BÜGEM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

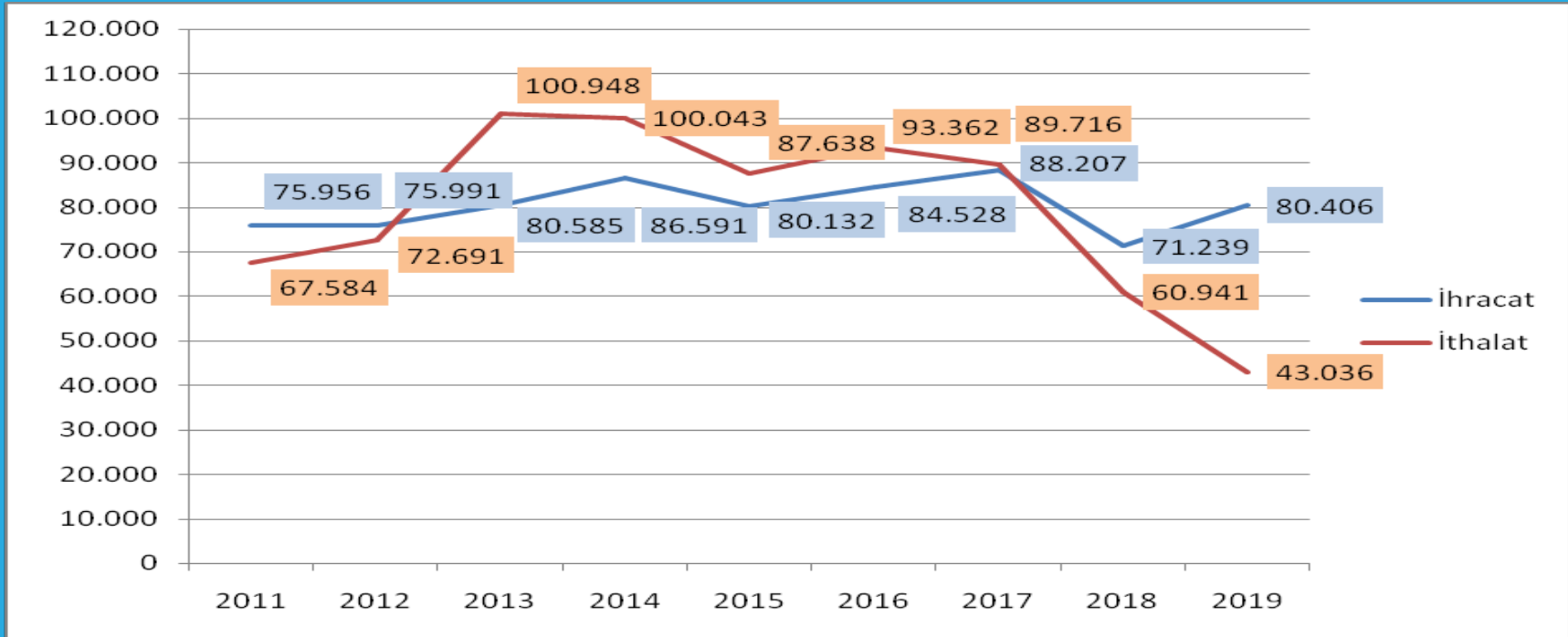
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNÜN DIŞ PİYASALARDAKİ DURUMU

Yıllar itibarıyla Süs Bitkileri Sektöründe Toplam İthalat ve İhracat Değerleri (milyon dolar)

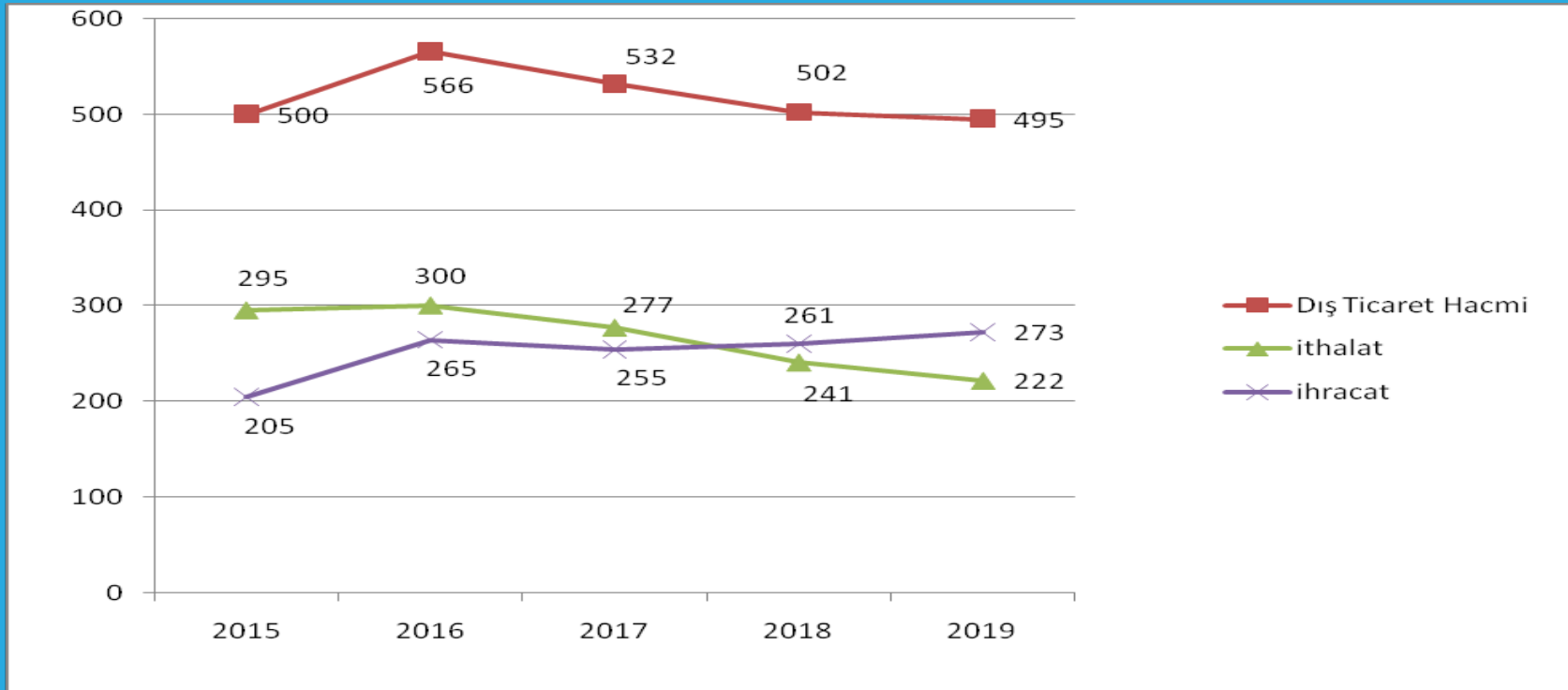

KAYNAK: TÜİK

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNÜN DIŞ PİYASALARDAKİ DURUMU

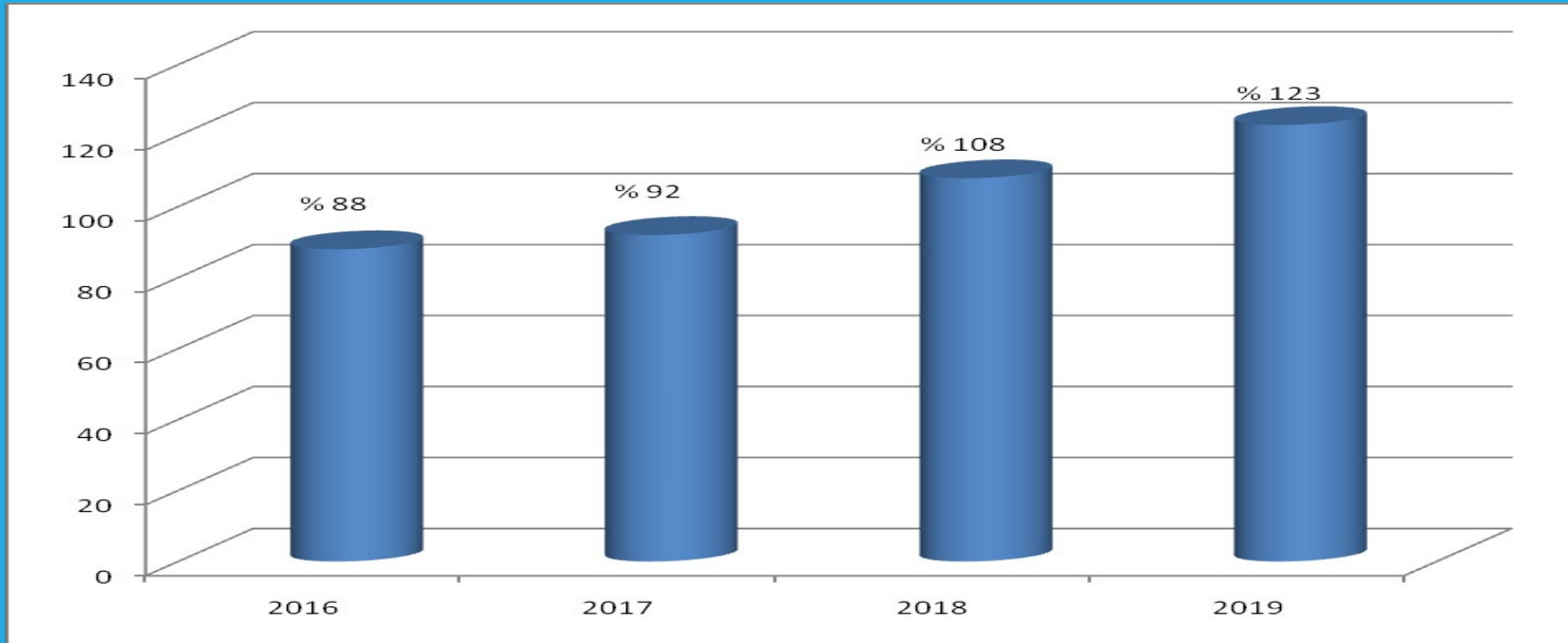
Yıllar İtibarıyla Tohumculuk Sektörü Dış Ticaret Değerleri (milyon dolar)

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNÜN DIŞ PİYASALARDAKİ DURUMU

Şekil 9.Yıllar İtibarıyla Tohumculuk Sektörü- İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)

KAYNAK: BÜGEM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

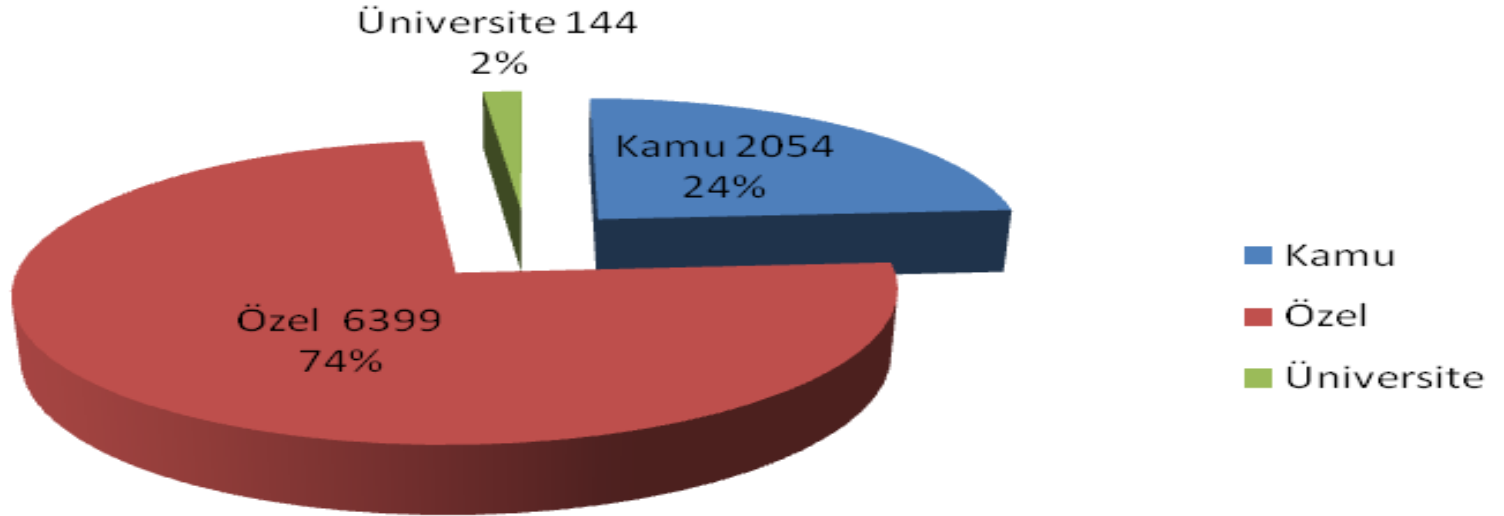
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.3. ÇEŞİT SAYILARI

Haziran 2020 İtibarıyla Tescilli Çeşitlerin Sektörel Dağılımı

Toplam: 8597 Çeşit

KAYNAK: TTSM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

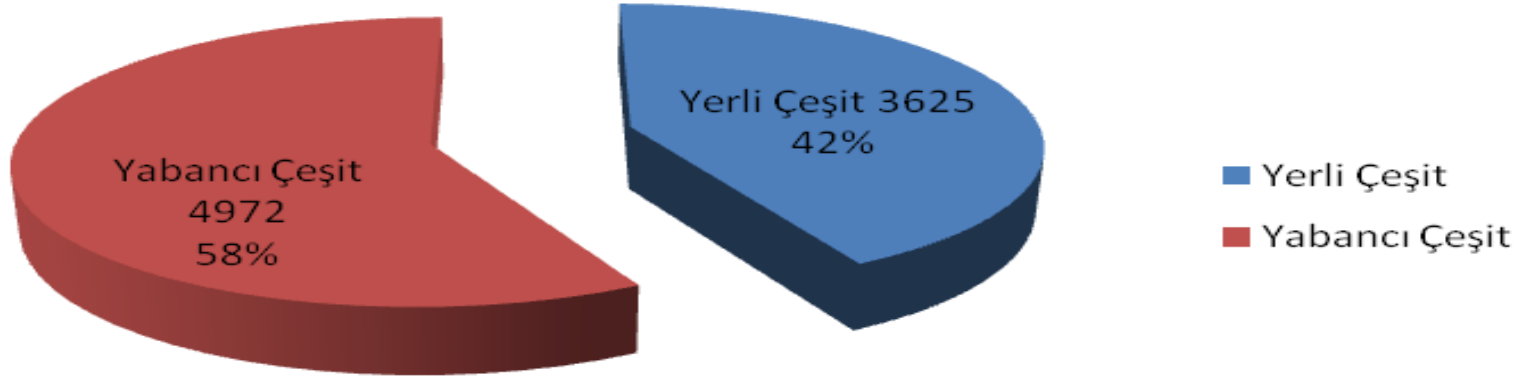
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.3. ÇEŞİT SAYILARI

Haziran 2020 İtibarıyla Toplam Yerli ve Yabancı Çeşit Sayısı

KAYNAK: TTSM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

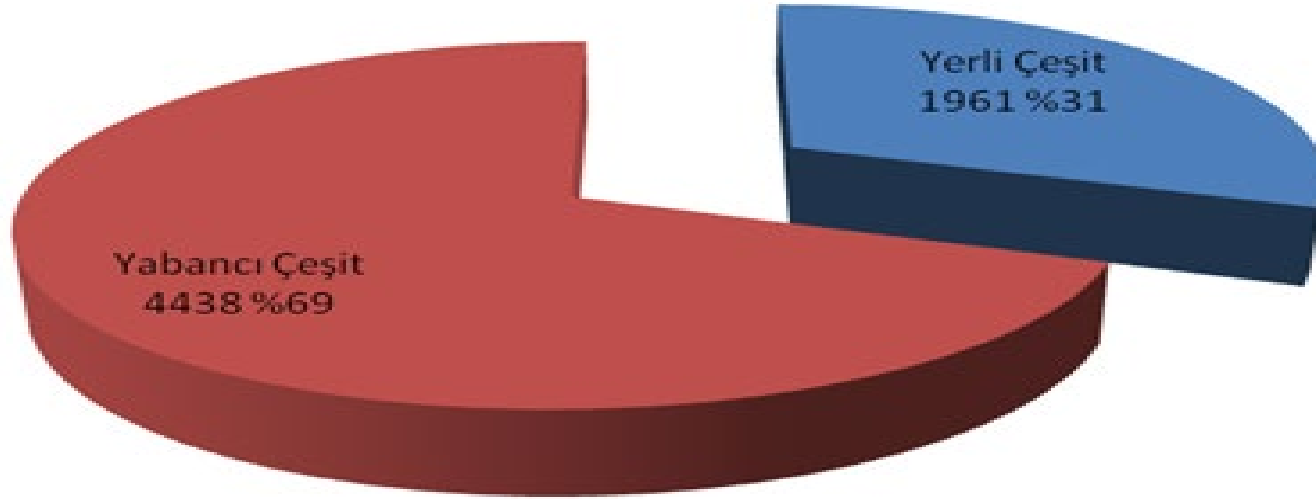
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.3. ÇEŞİT SAYILARI

Haziran 2020 itibarıyla Özel Sektörün Tescil Ettirdiği Yerli ve Yabancı Çeşit Sayısı

KAYNAK: TTSM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

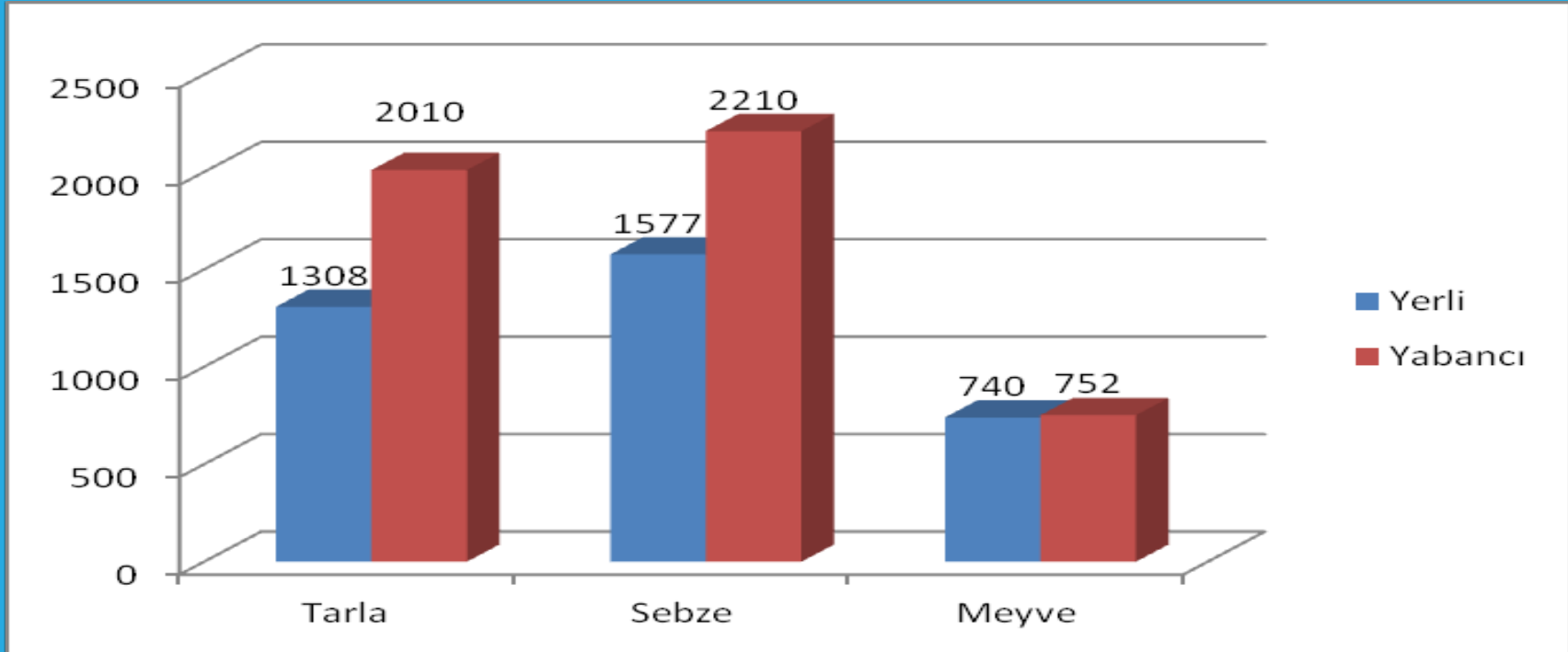
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.3. ÇEŞİT SAYILARI

Haziran 2020 İtibarıyla Ürün Gruplarına Göre Yerli ve Yabancı Çeşit Sayıları

KAYNAK: TTSM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

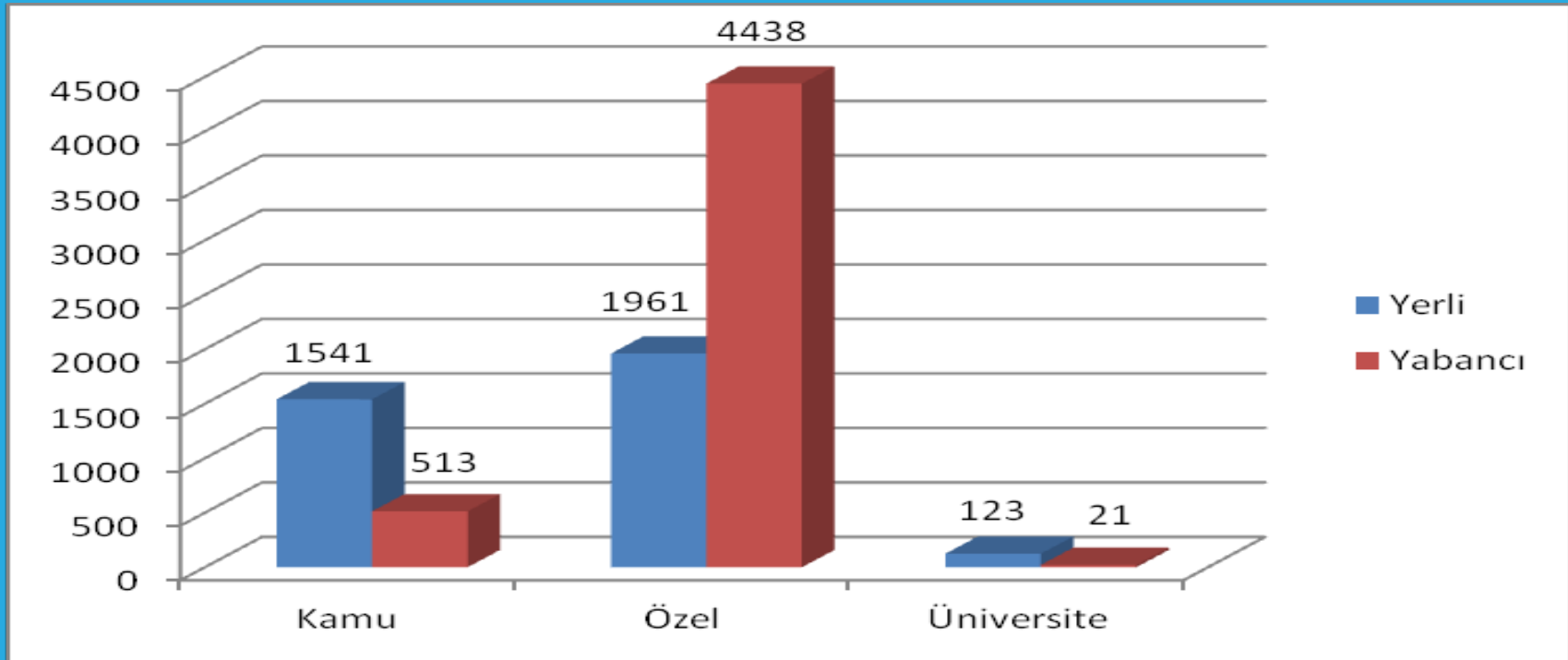
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.3. ÇEŞİT SAYILARI

Haziran 2020 itibarıyla Yerli ve Yabancı Çeşitlerin Sektörel Dağılımı

KAYNAK: TTSM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

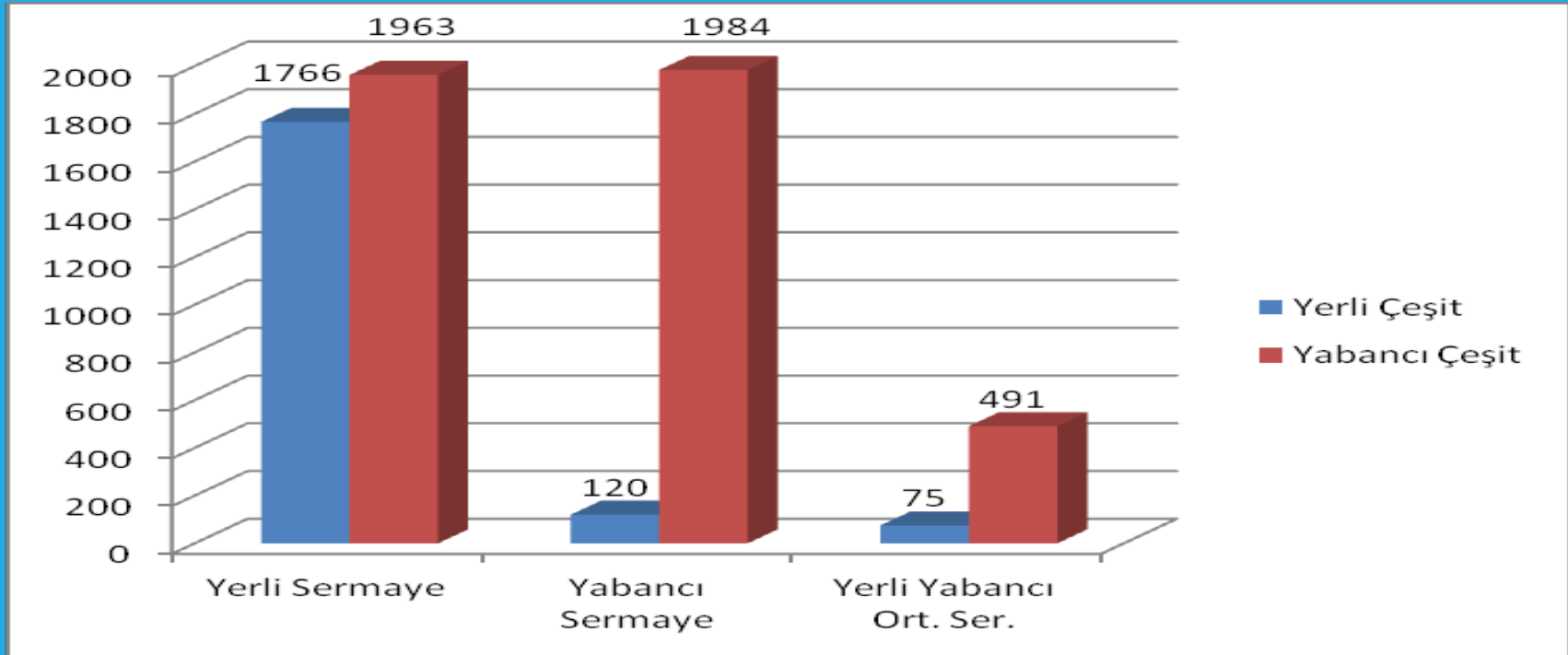
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.3. ÇEŞİT SAYILARI

Haziran 2020 itibarıyla Çeşit Sayısının Firmaların Sermaye Yapılarına ve Orijinine Göre Dağılımı

KAYNAK: TTSM

TOHUMCULUK SEKTÖRÜ DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

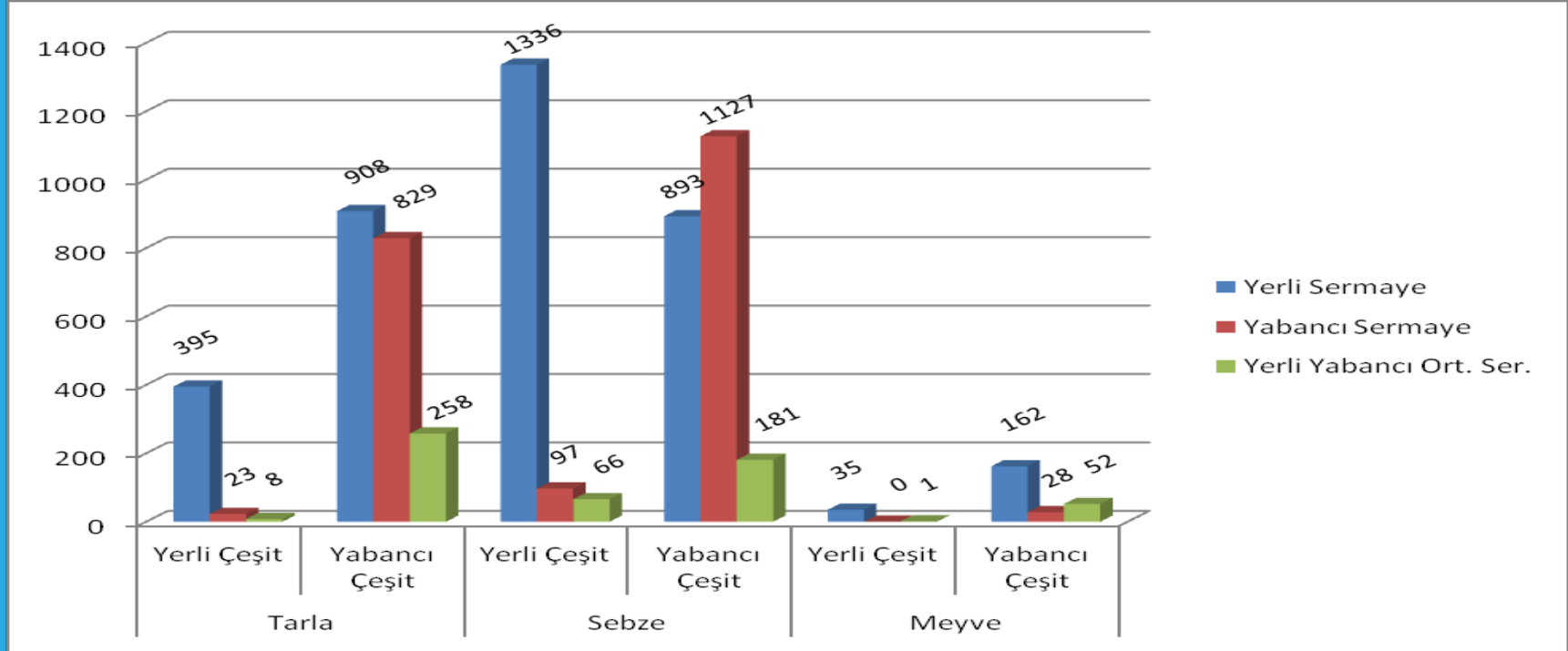
TÜRKTOB

www.turktob.org.tr

2. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE MEVCUT DURUM

2.3. ÇEŞİT SAYILARI

Haziran 2020 itibarıyla Çeşit Sayısının Ürün Gruplarında Firmaların Sermaye Yapıları ve Orijine Göre Dağılımı

KAYNAK: TTSM

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.1. Genel Destekleme Alanları

- Tohumculuk destekleri 5553 sayılı kanunun gereği olarak bitkisel üretim desteklerinden ayrı olarak düzenlenmeli ve uzun yıllara sari olmalıdır.

5553 sayılı kanununda destekleme usul ve esaslarının Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile düzenleneceği belirtilmesine rağmen bu desteklemelerle ilgili usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığının yayımladığı Bitkisel Üretime Destek kararnamesi içinde yer almaktadır.

Sertifikalı tohum üretimi bitkisel üretimden ayrı tutulmalı ve 5553 sayılı kanun dayanak gösterilerek tohumculuk destekleri ayrı bir tebliğ ile düzenlenmelidir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.1. Genel Destekleme Alanları

- Tohumluk üreticisinin yatırım planlaması yapabilmesi için destekleme planlarının uzun vadeli yapılması ve ilan edilmesi önemlidir, bu suretle sektöre sermaye girişi ve devamlılık sağlanmış olacaktır.
- Çiftçi bazında verilen tüm tarımsal desteklerin sertifikalı tohumluk kullanım şartına bağlı olması hem sertifikalı tohumluk kullanım kültürünün yerleşmesini hem de ülkesel bazda üretimin, kalitenin ve verimin artmasını sağlayacaktır
- Girdi destekleri ile tohumluk üretim ve kullanım desteklerinin zamanında ödenmesi üretimin planlanması ve sürdürülebilmesi açısından son derece önemlidir. Sertifikalı tohumluk kullanım destekleri çiftçileri motive edecek şekilde peşin veya bir ay içinde ödenmelidir,

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.1. Genel Destekleme Alanları

- Yerli sermayeli firmalar tarafından geliştirilen yerli çeşitler için diğer tohumluklara göre daha yüksek bir üretim ve kullanım desteği verilmesi bu firmaların desteklenmesi açısından önemlidir.
- Tohumluk tarımın stratejik bir girdisi olmakla birlikte kendisi de bir tarım ürünüdür. Üretim maliyetlerine ek olarak bir de tohumluk üretimi için bir maliyet söz konusudur. Girdi fiyatlarının yüksek olduğu şartlar altında kârlı bir üretim ve ihracat yapma imkânı son derece sınırlıdır. Bu nedenle tarımsal üretimin, dolayısıyla tohumculuğun desteklenmesi kaçınılmazdır.

Tohumluk üretici belgesi olanlara (birlik üyelerine) mazot, gübre ve zirai mücadele ilaçlarının indirimli verilebilmesini sağlayacak bir sistem oluşturulmalıdır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.1. Genel Destekleme Alanları

- Tohumculuk sektörünün ihtiyacı olan uygun araziler kamu tarafından karşılanmalıdır. Bu konuda başta TİGEM olmak üzere diğer kurum ve kuruluşlarla sektörün ihtiyacına uygun şekilde protokoller yapılabilmelidir.
- Tohumculukta ihtiyaç duyulacak girdileri yerelde üretecek yerli sermayeli firmalar desteklenmelidir.

Tohumculuğa ve bitki ıslahına özgü kaplama maddesi, iklimlendirme, çimlendirme odası vs. gibi girdileri ülkede üreten yerli sermayeli firmalarında ayrıca sektöre verilen destekler kapsamına alınması milli tohumculuk kavramını güçlendirecektir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- TAGEM tarafından geliştirilen hat ve yarı yol materyalinin, sektör kullanımına sunulmasındaki şartlar teşvik edici olmalıdır.
- Özel sektör AR-GE faaliyetlerinin özendirilmesi amacıyla, tohumculuk AR-GE desteklerinde proje hazırlama, uygulama ve bilgiye ulaşım gibi konularda pozitif bir ayrımcılığa gidilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- Baklagil tohumluklarının üretimine özel desteklerin verilmesi münavebe sistemi içinde yer almasını ve nadas alanlarını daraltacak, dolayısıyla üretimin artmasını sağlayacaktır.
- Patates tohumluğunun başlangıcı olan mini yumru ve üst kademe tohumluk üretimlerinin ülkemizde üretilmesi desteklenmeli, kaliteli ve hastaliksız tohumluk için depolama şartlarının iyileştirilmesine ve depoların geliştirilmesine destek verilmeli,
- Elit ve orijinal tohumluklarda üretim destekleri yükseltilerek devam etmeli,
- Tohumluk üretiminde havza bazlı destek ayrımı yapılmamalıdır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

➤ Ekim Normu Yeniden Belirlenmelidir

Üniversite ve TAGEM hububatta, kuruda ve suluda metrekareye 450 - 600 adet bitki sayısı önermişken, en az değer olan 450 adet bitki sayısı baz alınmıştır. Tohumun çimlenme gücü (% 90) ve bin dane ağırlığı (40 Gr), safiyet kriteri (%98) baz alınarak 20,4 kg/da ekim normu miktarı bulunmuş ve uygulanmaktadır.

Oysaki kuruda ve suluda metrekareye bitki sayısı ortalama bir değer olarak 500 adet, tohumun çimlenme gücü % 85 (Tahıl Tohumu Sertifikasyonu ve Pazarlanması Yönetmeliği çimlenme gücü en az % 85), bin dane ağırlığı 40 gr. baz alınarak yapılacak hesaplama ile 24,0 kg/da ekim normu miktarı elde edilmektedir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- Bu nedenle, çiftçilerin şartlara göre %10-15 fazla tohum kullanabildikleri de dikkate alınarak, hububatta ekim normunun 25 kg/da olarak belirlenmesi uygun olacaktır.
- Diğer türlerde de uygulamalar farklı değildir. Benzer şekilde çiftçilerimiz daha fazla tohum kullanmaktadır. Ayrıca, özellikle pamukta fazla tohum kullanımı sonucu fatura ticaretinden de söz edilmektedir.
- Sonuç olarak ekim normları aşağıdaki tablo dikkate alınarak yeniden değerlendirilmelidir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

S.N	ÜRÜNLER	EKİM NORMU (kg/da)	
		UYGULAMA	ÖNERİ
1	Buğday, Arpa, Triticale, Yulaf, Çavdar, Çeltik	20	25
2	Nohut, Mercimek	13	16
4	Yonca	2,5	3
5	Patates	300	350-400
6	Susam	1,5	2
7	Pamuk	2	2,5 -3

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- Sertifikalı tohumluk üretimi; bitkisel üretimde verim ve kaliteyi artıracığı için devletin kanunlarla hedeflediği bir politikadır. Devlet sertifikalı tohumluk üretimi ve kullanımının artması için bir destek politikası tespit etmiştir. Bakanlığımız sertifikalı tohumluk kullanımında 2005 yılında başlattığı bu destekleme politikasını, 2008 yılında sertifikalı tohum üretimini de destekleyerek sürdürmüştür. Bu destek politikası ile; sertifikalı tohumluk üretimi için sektörde yatırım artışı olmuştur. Bu yatırım artışı ile sertifikalı tohumluk üretimi 2008 - 2015 yılları arasındaki süreçte 3 kat artmıştır.
- Ancak sertifikalı tohumluk üretim desteği bu alana yatırım yapanlar açısından teşvik edici niteliğini giderek kaybetmektedir. Kullanım desteği ise son yıllarda maliyet artışlarını karşılamaktan giderek uzaklaşmaktadır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- Sertifikalı tohum kullanması için çiftçiye verilen kullanım desteğinin 2005 yılından 2019 yılına kadar olan artış seyri aşağıda tabloda yer almaktadır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buğday	3,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	6,0	6,0	7,5	7,5	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Arpa	3,0	3,0	3,0	3,0	3,5	3,5	4,5	4,5	6,0	6,0	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
Çavdar, Tritikale, Yulaf	3,0	3,0	3,0	3,0	3,5	3,5	4,5	4,5	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Aspir, Kanola (Kolza), Susam		4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Kuru fasulye, Mercimek, Nohut	5,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	7,0	7,0	10,0	10,0	12,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Soya								20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Çeltik	5,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Yerfıstığı		8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Fiğ, Korunga				3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	5,0	5,0	7,0	10,0	10,0	20,0	20,0
Yem Bezelyesi											7,0	10,0	10,0	20,0	20,0
Yonca				5,0	5,0	5,0	6,0	6,0	8,0	8,0	10,0	15,0	15,0	30,0	30,0
Patates	18,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	40,0	40,0	40,0	80,0	80,0	80,0	80,0

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- Yukarıda belirtilen artış oranları arasındaki fark tohumluk fiyatları ile ürün fiyatları arasındaki makasın açılmasına neden olmuştur. Bu durum çiftçilerin sertifikalı tohumluk kullanımı yerine Bakanlık veya yetki verdiği birimlerce kontrol edilmemiş, hastalık bulaş riski yüksek ve kayıt dışı üretim materyali kullanım risklerini artırmaktadır.

Bu nedenle tohumluk kullanım desteklerinin girdi ve ürün fiyatlarındaki artışlar dikkate alınarak arttırılması sağlanmalıdır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- Kullanım desteği 2005 yılında başlamasına rağmen, üretim desteği 2008 yılında hayata geçirilmiştir.
- Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere üretim desteği zaman içerisinde artmak yerine bazı türlerde azalmış ve pek çok türde de aynı seviyeyi korumuştur. Bu yaklaşımın; desteklerin, sertifikalı tohum üretiminde yarattığı “üretim artışı” beklentisini olumsuz etkilemesinden endişe edilmektedir.

Bu nedenle ülke ekonomisi açısından 5553 sayılı Tohumculuk Kanunun vurguladığı sertifikalı tohumluk üretiminin artması için üretim desteği miktarlarının yeniden gözden geçirilmesi ve artırılması isabetli olacaktır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Buğday	0,14	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Arpa	0,14	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
Çavdar, Triticale, Yulaf	0,14	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
Aspir	0,56	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Kanola (Kolza)	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
Kuru fasulye, Mercimek, Nohut	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Susam	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Soya	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
Çeltik	0,30	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Yerfıstığı	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
Fiğ, Korunga	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,75	0,75	1,50	1,50
Yem Bezelyesi								0,50	0,75	0,75	1,50	1,50
Yonca	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	2,00	2,00	4,00	4,00
Patates	0,11	0,08	0,08	0,80	0,08	0,08	0,08	0,08	0,10	0,10	0,10	0,10
Elit-Orijinal ilave destek	2008/57									100%	100%	100%

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- Sertifikalı tohum üretim ve kullanım desteklerinin artırılarak sürdürülmesi Bakanlığımız tarafından ortaya konan 2,5 milyon ton tohumluk üretim hedefine belirlenen zaman aralığında ulaşılması için temel politikalar arasında olması önemlidir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- Tohumluk üreticisinin yatırım planlaması yapabilmesi için destekleme planlarının uzun vadeli yapılması ve ilan edilmesi önemlidir, bu suretle sektöre sermaye girişi ve devamlılık sağlanmış olacaktır.
- Çiftçi bazında verilen tüm tarımsal desteklerin sertifikalı tohumluk kullanım şartına bağlı olması hem sertifikalı tohum kullanım kültürünün yerleşmesine hem de ülkesel bazda üretim kalite ve verim değerlerinin artmasını sağlayacaktır

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.2. Tohum Sanayici ve Üreticilerinin Desteklenmesi

- Hububatta eleme mahsulün tohum olarak satışının, denetimlerle yeteri kadar önlenmediği malumdur. Sertifikalı tohumluklardan elde edilen mahsule daha fazla prim desteği verilmesi sertifikalı tohumluk üretimi ve kullanımının artmasına ve eleme mahsulün tohum olarak satışının engellenmesine olumlu katkı yapacaktır
- Mısır, ayçiçeği, patates, şeker pancarı, soya fasulyesi ve pamuk gibi türlerde yerli sermayeli özel sektör tarafından geliştirilen çeşitlerin tohumlarını kullanan üreticilere özel desteklerin sağlanması ve Tarım Kredi Kooperatifleri, Pancar Üreticileri Kooperatifi vb. kooperatif ve birliklerin satışlarında bu tohumlara belirli oranda yer vermeleri zorunlu hale getirilmelidir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.3. Tohum Yetiştiricilerinin Desteklenmesi

Tohum yetiştiricileri aşağıdaki şekillerde desteklenebilir;

- Tohumluk yetiştirme amaçlı almış olduğu sertifikalı tohumluğa verilecek olan destek, çiftçilere verilen sertifikalı tohumluk kullanım desteğinden %100 oranında daha fazla verilebilir.
- Yetiştiricinin elde etmiş olduğu sertifikalı tohum olacak ürüne çiftçiye verilen destekten %50 oranında daha fazlasının verilmesi şeklinde olabilir.
- Tohum yetiştiricileri sözleşmeli üretiminde uygulanan alan bazlı desteklemeler kapsamına alınabilir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.3. Tohum Yetiştiricilerinin Desteklenmesi

- Tohumluk üretimi, menşei/kademesi belli tohumlukların belli bir amaca yönelik ekildiği “Yetiştirici” tarlalarından başlayan bir süreci kapsamaktadır. Mevzuattaki tanımı ile “Yetiştiriciler” tarlalarındaki üretimlerini normal mahsul üreticilerinden farklı ve bir bakıma “İyi Tarım Uygulamaları” çerçevesinde, özel bir ihtimamla üretmektedirler.
- Sertifikalı tohumluk üretiminde ilk basamak olan yetiştiricilerin, Bakanlığımızca desteklenen “İyi Tarım Uygulamaları” kapsamına alınması ve bu bağlamda desteklenmeleri, hem üreticilerin sözleşmeli yetiştirici çiftçi bulmalarını kolaylaştıracak hem de miktar ve kalite itibarıyla tohumluk üretimine büyük bir ivme kazandıracaktır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.4. Fidan Üreticilerinin Desteklenmesi

➤ Ön Temel, Temel ve Sertifikalı Üretim Materyalinde Üretim Desteği:

Bakanlığımızca çıkarılan Bitki Sağlığı Standartları Talimatı gereğince, zararlı organizmalardan arı fidan ve üretim materyali için, 1 ve 2 nolu ünitelerin çoğunda zorunlu olarak, 3 nolu da ise gereklilikten dolayı, özel korumalı tel seralar kullanılmaktadır. Bu seraların maliyeti yaklaşık 100.000 TL/da olup, yaklaşık 500 saksıda bitki konulmaktadır. Dolayısıyla maliyet artmaktadır. Bu nedenle bu üretimin desteklenmesinde fayda görülmektedir. Destekleme miktarları maliyetlerin % 25 i civarında olabilir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.4. Fidan Üreticilerinin Desteklenmesi

➤ Sertifikalı Fidan Üretim Desteği:

Sertifikalı fidan üretim desteğinde sistemin tohuma göre uyarlanması nedeniyle sorunlar yaşanmaktadır. Sertifikasyon yönetmelikleri gereğince beyanname yılı sonuna kadar geçerli sertifikaya sahip fidanlarda üretim desteğinin Ekim ayı sonuna kadar satılan fidanları kapsamaması, geçerli sertifikaya sahip ve dikim için daha uygun dönem olan Kasım ve Aralık ayını kapsamaması nedeniyle sorun yaşanmaktadır. Destek tebliğindeki bu hükmün, Yönetmelikler ve teknik uygulamalarla uyumlaştırılması gerekmektedir.

➤ Ayrıca fidan üretimimiz yurt içi talebi karşılaması nedeniyle yurtdışına satılan sertifikalı fidanlar da destek kapsamına alınmalıdır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.4. Fidan Üreticilerinin Desteklenmesi

➤ Standart Fidan Üretim Desteği:

Her ne kadar sertifikalı fidan üretimi ve kullanımının daha çok tercih edilmesi gerekse de aşağıdaki nedenlerden dolayı standart fidan üretimi de destek kapsamına alınmalıdır.

- Üreticinin damızlık taleplerinin çoğu henüz karşılanamamaktadır.
- Sertifikalı fidan üretimi için gerekli olan 3 no.lu damızlık tesis etmek için gerekli temel fidan üretimi yeterince yapılamamaktadır.
- Mevzuat hükümleri nedeniyle her meyve türü sertifikalı üretilmemektedir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.4. Fidan Üreticilerinin Desteklenmesi

- Sertifikasyon süreci başlatılan çeşitte sertifikalı fidan üretimine başlama en erken 12-15 yıl sonra olabileceğinden, bu süre zarfında üretimimizin çoğu standart fidan olmaya devam edecektir.
- Sonuç olarak; öncelikle sertifikalı fidana destek esas olmakla birlikte, standart fidana sertifikalı fidana verilen desteğin 1/2 oranında üretim desteği verilmesi, ülkemiz meyveciliği ve fidancılık sektörü açısından oldukça önem arz etmektedir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.4. Fidan Üreticilerinin Desteklenmesi

- Yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşları tarafından üretilip sertifikalandırılan tüm ön temel/temel/sertifikalı/standart üretim materyali ve fidanlara üretim desteği verilmesi, yani satış şartı olmaksızın tüm fidan ve üretim materyaline üretim desteği verilmesi, ayrıca yurt dışına pazarlanan üretimlerinde destek kapsamına alınması gereklidir.
- Yurt içinde ıslah edilip tescil edilen meyve-asma çeşitlerinin fidan ve üretim materyalinde üretim ve kullanım desteğinin %50 ilave destek kapsamına alınması

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.4. Fidan Üreticilerinin Desteklenmesi

➤ Fidanda Kullanım Desteği

Bakanlığın 2005 yılından itibaren verdiği sertifikalı/standart fidan kullanım desteğinin, fidan fiyatlarındaki artışla orantılı olarak devam etmesi gerekmekte ve türler bazında verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bu yıl başlanılan sanayilik ve ihracata yönelik çeşitlerin fidanının kullanımına verilen % 50 ilave destekle ilgili olarak, listenin yeniden gözden geçirilerek uygun görülen yeni çeşitlerin listeye eklenmesi faydalı olacaktır. Ayrıca ihracatlık çeşitlerin kullanımına %50 ilave destek verilmeli ve kullanım desteği dikim sıklığına göre verilmeli, sadece bodur-yarı bodurda verilen birim destek miktarı sık dikimde de verilmelidir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.4. Fidan Üreticilerinin Desteklenmesi

➤ Asma ve Nar Fidanında Kullanım Desteği

2005-2016 yılları arasında asma ve nar fidanına kullanım desteği verilmiş, ancak herhangi bir gerekçe olmadan veya sektörden talep olmaksızın 2017 yılında destek kapsamından çıkarılmıştır. Kaçak üretim ve satışın önlenmesinde en etkili yöntem olmasından dolayı kullanım desteği kapsamına alınmaları gerekmektedir.

➤ Fidanda ihracat desteği

Fidan ihracat desteği ile ihracatta diğer ülkelerle rekabet şansı yaratılmış olacak; ithalatta vergi ve harçlar arttırılarak yerli üretim teşvik edilebilecektir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.5. Fide Üreticilerinin Desteklenmesi

- Aşılı fide üretiminin Türkiye’de gelişimi aşağıdaki nedenlerle çok yavaş seyretmektedir:
 - Aşılı fide tesisi normal fide tesisine göre 2-2.5 kat daha pahalıdır.
 - Aşılı fide üretiminde işçilik düz fideye göre 2-3 katı daha fazladır.
 - Aşılı fide fiyatları düz fide fiyatlarına göre en az 3 katı daha pahalıdır. Bu yüksek fiyat da çiftçi tercihini ciddi olarak sınırlayan bir faktör olmaktadır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.5. Fide Üreticilerinin Desteklenmesi

➤ Bu nedenlerle:

- Aşılı fide üretimi tesis eden şirketlere tesis ve donanım desteği verilmelidir.
- Aşılı fide satın alan çiftçilere fidanda olduğu gibi girdi desteği sağlanmalıdır.
- Aşılı fide üretimine muayene ücreti muafiyeti sağlanmalıdır.
- Aşılı fideye ayrıcalıklı olmak kaydı ile daha düşük KDV indirimi ile destek sağlanmalıdır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.5. Fide Üreticilerinin Desteklenmesi

➤ Düz fide alımının desteklenmesi

Aşılı fide üretimini desteklemek amacı ile aşılı fideye yapılacak ayrıcalıklı desteğin yanında, düz fide alan çiftçilere de destek sağlanarak çiftçinin kayıt dışı üretimden alımlarının önüne geçilmiş olunur. Böylece kayıt dışı fide üretimi de mümkün olduğunca önlenmiş olunur.

➤ Organik fide üretiminin desteklenmesi

Organik fide üretimi ülkemizde modern fide üretimi sektöründe henüz yer bulmuş bir üretim yöntemi değildir. Organik sebze üretimi ise gelişmesi arzu edilen ve desteklenen bir alandır. Birliğimizden zaman zaman organik fide üretimi talep edilmektedir. Organik fide üretiminin özel alanlarda ve özel bir alt yapı ile daha küçük çaptaki işletmelerde yapılabileceği düşünüldüğünde, bu tür tesislere alt-yapı, donanım, eğitim vb desteklerin sağlanması, organik tarım gibi ayrıcalıklı bir pazara destek sağlamak anlamına gelecektir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.6. Süs Bitkileri Üreticilerinin Desteklenmesi

- Süs bitkileri sektörü sağlanacak destekler sonucu hızlı büyüme, tamamına yakın yerli üretim ile ihracat yapma ve emek yoğun olmasından dolayı istihdama katkı açısından çok yüksek potansiyel taşımaktadır. Üretimin kayıt altına alınmasının ve planlanabilmesinin en önemli uygulama noktası ise teşvikler ve desteklerdir. Sektörün en büyük sorunu kayıt dışılık ve mevcut uygulanan desteklerin sektör ihtiyacına cevap vermemesidir. Sektörün ihtiyacına göre düzenlenecek bir destekleme modeli hem sektörün kayıt altına alınmasını sağlayacak hem de ihracat lehine sektöre ivme kazandıracaktır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.6. Süs Bitkileri Üreticilerinin Desteklenmesi

- Kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programında makine-ekipmana verilen destekler yerli ve en az birkaç üretici tarafından üretilen makinelere verilmektedir, oysa süs bitkilerinin seri ve standart üretimi için şimdilik sadece ithal makine ve ekipman temin edilmektedir. Süs bitkileri üretiminde kullanılan dikim makinası, söküm makinası, saksılama makinası, budama platformu, kök kesme makinası, fidanlıklarda kullanılan çok amaçlı veya yükleme ve malzemedeki taşınan makine ve ekipmanlar tarımsal ekipman kapsamına alınıp mutlaka teşvik verilmelidir.
- İthalat muamelelerinde muayene bedelleri ağırlık üzerinden alınmaktadır. Ağırlık üzerinden alınan muayene ücretleri ithal edilen ürünün bedeli ile kıyaslandığında eşitsiz bir durum ortaya çıkmaktadır. Ağırlık üzerinden alınan muayene ücretlerinin bedel üzerinden alınması daha adil bir uygulama olacaktır.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.6. Süs Bitkileri Üreticilerinin Desteklenmesi

- İhracatta bölgesel konumları gereği örneğin; Ödemiş'te yapılacak bir ihracat için İzmir'den Tarım İl Müdürlüğü'ne bağlı Ziraî Karantinadan görevlilerin gelip bitkileri görmesi ve ön izin vermesi hem masraf hem de zaman kaybına sebep olmaktadır. Üretimin yoğun olduğu ilçelerde ön izinlerin Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüklerinin verebilmesi imkânı sağlanmalıdır.
- İhracatı desteklemek için ihracatta karantina masraflarından muaf olmalıdır.
- İyi tarım uygulamaları desteklerinin kapsamı genişletilerek; iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip, ÇKS'ye kayıtlı, SÜSBİR'e üye tüm üreticilere desteklerden faydalanma yolu açılmalı, sınırlandırılmış bir bitki listesi üzerinden destekleme modeli yerine, işletmenin üretim, ticaret, istihdam kapasitesi, çevre duyarlılığı, entansif tarım, vb. durumlarını dikkate alan bir destekleme modeline geçilmelidir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.6. Süs Bitkileri Üreticilerinin Desteklenmesi

- Sektörün en büyük alıcısı konumundaki belediyelerin yerli üretimden yana tercihlerini kullanmaları sektöre farklı bir ivme kazandıracaktır. Özellikle tercih edilen on yaş ve üstü dış mekan süs bitkilerinin yetiştirilebilmesi için sektörün bu sermaye gücüne dayanmasına yardımcı olacak uzun vadeli düşük faizli işletme kredisi ihtiyacının karşılanması gerekmektedir.
- Küçük aile işletmelerine verilen alan bazlı desteklerin miktarı arttırılmalıdır.
- Mevcut destekleme araçlarına göre sektörümüzün doğrudan faydalanabileceği destekleme miktarı 100TL/dekar iyi tarım uygulaması ve 11TL/dekar gübre-mazot desteği olarak toplam 111TL/dekar'dır. Bu rakamlar sektörün üretim maliyetleri karşısında çok düşük kalmakta ve hiçbir cazibesi olamamaktadır. Bunun yerine minimum 500 TL/dekar değerinde bir destek sektördeki kayıtları altına almak için bir cazibe oluşturabilir.

3. DESTEKLEME İHTİYAÇLARI

3.7. Tohum Dağıtıcılarının Desteklenmesi

- KOBİ desteklerinden tohumluk bayilerinin de istifade etmesi sağlanmalıdır
- Tohumluk bayilerinin kümeleşme oluşturanlara (buğday pazarı veya ticaret borsasında küme halinde bulunanlar dahil) tohumluk ambarı v.b yapılmasında kredi veya hibe verilmesi sağlanmalıdır.

4. AR-GE'NİN DESTEKLENMESİ

- Tohumculuk sektörünün olmazsa olmaz ihtiyacı verimli, kaliteli, stres şartlarına, hastalık ve zararlılara dayanıklı, tüketim tercihlerine uygun çeşittir. Uygun çeşit yoksa sektör ve dolayısıyla tarım büyük ölçüde problem yaşayacaktır. Bu nedenle çeşit geliştirme çalışmaları sektör için hayati önemdedir.
- Bu faaliyet önemli olduğu kadar da zor bir iştir. Büyük bir yatırım ve uzun süreyi alan bir faaliyettir. Özellikle yeterli sayıda ve nitelikte, yerli çeşit geliştirme çalışmalarının desteklenmesi gerekmektedir.
- Bu anlamda beklenen destekleme alanları şunlardır;

4. AR-GE'NİN DESTEKLENMESİ

- Toplam tarımsal desteklerin belli bir dilimi AR-GE faaliyetlerinde bulunan özel sektör ve kamu kuruluşlarının özellikle bitki ıslahı çalışmalarına kaynak olarak aktarılmalıdır. Bununla birlikte tarımsal ürün ithalatından ayrılacak belli bir komisyonun AR-GE için ayrılması düşünülmelidir.
- Yerli çeşit ve tohumluk teknolojisi geliştirecek yerli sermayeli firmalarımızın AR-GE çalışmaları desteklenmelidir
- AR-GE için ihtiyaç olan yeterli alt yapı ve parasal kaynakların yanında yeterli sayıda ve kalitede insan kaynağının temin edilmesi gerekmektedir. İnsana yapılacak yatırım bu alandaki başarının temel kaynağı olacaktır.
- Belli kapasitedeki üniversiteler, araştırma enstitüleri ve özel sektör kuruluşlarının bir protokol kapsamında insan kaynağı ve altyapının ortak kullanımı noktasında örnek bir işbirliği sergilemesi sağlanmalıdır.
- Özel sektör kuruluşlarının birleşme şeklinde en azından AR-GE konusundaki güçlerini bir araya getirmesi teşvik edilmelidir.

4. AR-GE'NİN DESTEKLENMESİ

- Özel şirketlerin yeterli genetik kaynağa sahip olmamaları bitki ıslahı ve çeşit geliştirme faaliyetlerini olumsuz şekilde etkilemektedir. Bu sebeple, Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı gen ve tohum bankalarının yönetilmesi ve işletilmesinde özel sektör taleplerinin doğru bir şekilde dile getirilebilmesi açısından özel sektörün rol ve görev almasına imkân tanıyacak bir düzenleme yapılmalıdır. Bu amaçla, Türkiye Bitki Gen Kaynakları Yönetim Kurulu oluşturulmalı ve bu Kurulda sektör yeterli şekilde temsil edilmelidir.
- Mısır, ayçiçeği, patates, pamuk ve şeker pancarında kamu ve yerli firmalar tarafından geliştirilen çeşit sayıları bazı türlerde az veya yoktur. Bu çeşitlerin pazar payları ise %5-10 seviyelerindedir. Bu sürdürülebilir bir durum değildir.

Bu türlerde yabancı çeşitlerle rekabet edebilecek yerli çeşitlerin geliştirilmesi şarttır. Bu konuda kamunun organizasyonunda özel ekipler oluşturulmalı, ihtiyaçlar belirlenmeli ve destek mekanizmaları geliştirilmelidir.

4. AR-GE'NİN DESTEKLENMESİ

- TÜBİTAK tohumculuk konusunda ayrı bir program oluşturmalı, tohumculuk projelerine ve yerli sermayeli firmaların AR-GE faaliyetlerine daha fazla destek sağlamalıdır.
- Sektörün KOSGEB AR-GE desteklerinden faydalanması sağlanmalıdır
KOSGEB ve TEYDEB gibi bazı kamu kaynaklarından tohumculuk kuruluşlarına sağlanması mümkün olan destek tipleri esas olarak, bitki ıslahı ve çeşit geliştirme faaliyetleriyle örtüşmemektedir. Bu sebeple özel tohumculuk şirketlerinin KOBİ kapsamına alınarak KOSGEB AR-GE desteklerinden yararlanması için gerekli uyarlamalar yapılmalıdır.
- Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından “Özel Sektör Tarımsal Araştırma Kuruluşu” olarak yetkilendirilen ve temel faaliyet konusu AR-GE olan kuruluşlara kamu tarafından verilen zorunlu hizmet bedelleri, SSK primleri, vergiler ve gümrük ücretleri gibi konularda destek sağlanmalıdır.

4. AR-GE'NİN DESTEKLENMESİ

- Geliştirilen yerli çeşitlerin tohumluklarının ihracatına mevzuat ve mali yönden destek sağlanmalıdır.
- TÜBİTAK-TEYDEB destekleri çerçevesinde desteklenen bitki ıslahı ve çeşit geliştirme projelerinde proje süresi 3 yılla sınırlandırılmamalıdır. Proje seçiminde ve takibinde görev alan heyette bir üye sektör temsilcisi olarak heyette yer almalıdır,
- Tarımsal desteklerin toplamı üzerinden belli bir dilimin (mesela %0,1'i) AR-GE faaliyetlerinde bulunan Özel Sektör ve Kamu Araştırmacı kuruluşlarının özellikle ıslah çalışmalarına kaynak olarak aktarılmalıdır.
- Özel şirketlerin bitki ıslahı ve çeşit geliştirme ile ilgili AR-GE alt yapısı (laboratuvar, araştırma istasyonu tesisi, alet-ekipman vb.) kurmaları için hibe ve düşük maliyetli kredi şeklinde kamu desteği sağlanmalıdır.

4. AR-GE'NİN DESTEKLENMESİ

- AR-GE kuruluşlarına Ziraat Bankası'na sıfır faizli kredi verilmesi, geri ödemenin ise 10 yıla çıkarılması uygun olabilir.
- 5746 sayılı AR-GE Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'da belirtilen özel sektör araştırma kuruluşlarının desteklenmesi için gerekli olan araştırmacı sayısının tohumculuk AR-GE kuruluşları için 15'den 5'e düşürülmesi ve ıslahçı-araştırmacı kuruluşların AR-GE Kanunu'ndan yararlanan AR-GE merkezlerine dönüştürülmesi gerekmektedir,

4. AR-GE'NİN DESTEKLENMESİ

- İslah Edilen Yeni Çeşitlerin Koruma Tescili Alması Devlet tarafından Desteklenmeli ve bu Destek Politikası Patentli Buluşlara Sağlanan Destek Politikasından Farklı Olmamalıdır.

Yeni bitki çeşitlerinin ıslahı; doğal çevre üzerindeki baskıyı en aza indirirken, tarımda verimliliği ve ürün kalitesini artırmanın anahtar unsurudur. Bu nedenle yeni çeşit ıslahı, tıpkı patentle korunan teknolojik buluşlar gibidir. Hal böyle olunca Devletin patent için benimsediği destek politikasının, tescil edilen yeni çeşitler için de aynı yaklaşımla uygulanması, Devlet Politikasındaki tutarlılığın da bir gereğidir.

Patent alacak buluşlar için öngörülen destek ve teşviklerin benzerinin; yeni bitki çeşitlerinin tescili sırasında ve vergilendirme aşamasında uygulanması, her ikisi de birer fikrî/sınaî mülkiyet hakkı olan iki hak arasındaki ayrımcılığı ortadan kaldıracak ve yeni bitki çeşitlerinin ıslahı açısından önemli bir teşvik olacaktır.

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

- Tarımsal girdiler içerisinde tohumluk çok özel bir yeri olan ve verim ve kaliteli ürüne doğrudan olumlu etki yapan bir materyaldir. Ancak, tohumluk tarımın diğer unsurlarına nazaran, yüksek teknolojinin bire bir kullanıldığı maliyeti yüksek bir girdidir. Tohumculuk sektörümüz hem bu konuda gelişmiş ülkelere göre hem de ülkemizdeki birçok sektöre göre çok genç ve finansal korunmaya ihtiyaç duyan bir sektördür.
- Dolayısıyla, tarımsal krediler bağlamında tohumculuğa ait krediler önemlidir ve son derece olumlu etkiler sağlamaktadır. Diğer bir ifadeyle, sertifikalı tohumluk üreticisinin ve kullanıcısının uygun krediye erişim imkânına sahip olması tohumluk üretimimize ve çiftçimizin sertifikalı tohumluk kullanmasına olumlu katkılar sağlamıştır, sağlamaya devam etmektedir.

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

5.1. Düşük Faizli Krediler

- Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığı ile kullandırılan faizsiz veya düşük faizli kredilerde bürokrasinin azaltılması ve kullanımın kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılması önemlidir. Düşük faizli kredi taleplerinde üyelerimizin bir kısmı tüm teknik ve idari şartları sağlamış olsalar bile bu imkanlardan yararlanamamaktadır.
- Yerli sermayeli tohum şirketlerinin küresel tohum ticaretinde etkili olabilmeleri, ihracatın arttırılabilmesi ve kendilerine ait markalarla üretim ve ihracat yapabilmeleri için alt yapı oluşturma ve teknoloji geliştirmeye yönelik yatırım teşviklerinde sürenin en az 20 yıl olması sektöre olumlu bir katkı olacaktır.

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

5.1. Düşük Faizli Krediler

- Çiftçilerimizin geneline yönelik kredilerden tohumculuk sektörümüz özelinde; T.C. Ziraat Bankası tarafından, *“T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince (TKK) Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli (Sıfır Faizli) Yatırım ve İşletme Kredisi”* uygulaması öne çıkmaktadır.
- Bu uygulama, her yıl Bakanlar Kurulu Kararı ve bu karar kapsamında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak hazırlanan *“T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği”* çerçevesinde sürdürülmektedir.
- Bu krediler, tohumculuk sektörümüz açısından önemlidir ve üreticilerimizi finans yönünden rahatlatmaktadır. Bu kredilerin kullanımında yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerini aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz:

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

5.1. Düşük Faizli Krediler

- Tohumculuk sektörünün tohum, fidan, fide ve süs bitkisi yetiştirme, üretme ve işleme süreçlerinin ve uygulamak zorunda olduğu prosedürlerin Banka personeli tarafından bilinmesi kredilendirme aşamalarında kolaylık sağlaması bakımından faydalı olacaktır.
- Tohumculuk sektörünün gelişimini hızlandıracak AR-GE çalışmalarının doğrudan kredilendirme konusu yapılması ve uzun süreli ve pahalı olan AR-GE çalışmalarının öncelikli olarak kredi konuları kapsamında değerlendirilmesi sektörün gelişimi açısından önemlidir. Bunlar tohumcu kuruluşların laboratuvar cihaz, alet, kimyasal kitler, sarf malzemeleri ve genel işletme giderlerini kapsamalıdır. Uzun süreli ve pahalı olan bu alan öncelikli olarak kredi konuları kapsamında değerlendirilmeli ve AR-GE'nin uzun bir süreç olması sebebiyle kredi vadesinin en az 10 yıl veya 20 yıl olarak uygulanması sektörün önemli bir ihtiyacına cevap verecektir.

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

5.1. Düşük Faizli Krediler

- İşletme kredileri ile yatırım kredilerinin süresi, limiti ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Ayrıca, işletme ve yatırım kredilerinde geri ödeme süresi 24 aya çıkarılmalı, şube yetkisine bırakılmamalı, hem banka şubeleri hem de genel müdürlük için aynı limitler uygulanmalıdır. Yatırım kredilerinde öncelikle ödemesiz sürenin olması (en az 2 yıl) ve kredi vadesinin en az 10 yıl olmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
- Halihazırda 10 milyon olan yatırım destekleri üst limiti 20 milyona çıkarılmalıdır

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

5.1. Düşük Faizli Krediler

- Bir yıl önce kullanılan krediler kapatılmadan yeni kredi açılmamaktadır. Eski borçların yeni krediden düşülerek kalan miktarın yeniden kredilendirilmesi düşünülmelidir.
- Tohumluk üreticisinin (tohum, fide, fidan, süs bitkisi) ürün ve işletmesi teminat olarak kabul edilmelidir
- İhracata bağlı tohum, fidan ve süs bitkileri üretimleri finanse edilmelidir. Bunun için 24 ay vadeli % 100 sübvansiyonlu kredi sağlanması yine sektörümüzün ihtiyacıdır.
- Kredi başvuru evrakları inceleme ve ekspertiz süre ve masrafları düşürülmelidir. Şubeler arasında farklı uygulamalarının önüne geçilmesi ihtiyaçtır. Tüm tohumculuk sektörüne olduğu kadar, özellikle küçük ölçekli işletmeler ve yetiştiriciler için istenen belgelerde, özellikle ipotek amacıyla istenen belgelerde kolaylıklar sağlanmalıdır.

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

5.2. Dış Ticaret Odaklı Krediler

- Bilhassa ihracata yönelik yatırım, AR-GE, üretim ve pazarlama gibi konular olmak üzere, diğer ülkelerde olduğu gibi Ülkemizde de İhracat Kredi Kuruluşları (Export Credit Agency/ECA) vardır. Bu kuruluşlar bulundukları ülkelerdeki ihracatçıları desteklemek amacıyla kurulmuş kurumlardır. Bunlar ülke riskini (ticari ve politik) sigortalayarak yurt dışı bankaların ihracatçıların satış yaptığı alıcılara orta ve uzun vadeli kredi sunulması olanağı yaratırlar.
- Türkiye’de, İhracat ve Kredi Bankası'nın (Türk Eximbank) belirlediği standartlara uygun şirketlere kullandırılan ve ihracat taahhüdü doğuran kredileri mevcuttur. Bu kredilerin faiz oranları Eximbank tarafından piyasa faizine göre daha düşük olarak belirlendiği için faiz avantajı söz konusu olabilmektedir. Ayrıca; vergi, resim, harç ve KKDF istisnasından da yararlanılır.

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

5.2. Dış Ticaret Odaklı Krediler

- Bu kredileri kullanmada finansman çeşitlerinin elverişsiz ve pahalı olması, yüksek komisyon ve faiz oranları, krediye ulaşım ve kullanım şartlarının zorluğu, bankacılık sektörünün yenilikçi/ yaratıcı finansal çözümler üretememesi ve tahsil edilemeyen ihracat alacakları gibi sorunlar mevcuttur. Bu problemlerin çözülmesinde fayda vardır.

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

5.3. Kamu ve Özel Bankalar Arasındaki Uygulama Farklılıklarının Giderilmesi

- Oldukça yoğun rekabetin yaşandığı sektörde işletmelerin devamı, modernizasyonu, geleceğe dönük yatırımlarla büyüebilmeleri ve uluslararası alanda rekabet avantajı elde edebilmeleri önemli oranda finans gerektirmektedir.
- Bunun da ancak devlet destekli tarımsal kredilerden sağlanabileceği açıktır. Sübvansiyonlu kredilerin Halkbank ve Vakıfbank gibi diğer kamu bankalarından da kullanılması ile rekabet ortamının oluşması ve rekabetin getirdiği iyileşmenin uygulamaya yansması sağlanmalıdır.

5. SEKTÖRÜN FİNANS İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI

5.3. Kamu ve Özel Bankalar Arasındaki Uygulama Farklılıklarının Giderilmesi

- Finansman ve desteklemeler çeşitlendirilmeli, iyileştirilmeli ve öncelikli olarak yerli sermayeli ve kendi öz sermayesi ile yatırım yapan firmalar ile yarım kalmış yatırımlara verilmelidir. Bu tür desteklerde önceliğin yerli sermayeli ve kendi öz sermayesi ile yatırım yapan firmalara verilmesi yerli tohumculuğumuz açısından önemlidir. Bu yapılırken de yine önceliğin yarım kalmış yatırımlara "rehabilitasyon desteği" olarak verilmesinde fayda vardır. Bu şekilde sektörde yıllardır yatırım yapan ve çalışan firmalar aleyhine haksız rekabet oluşturulmamış ve onların şevki kırılmamış olacaktır.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

- 5553 Sayılı Tohumculuk Kanununun 3. maddesi r) paragrafında tohumluk, bitkilerin çoğaltımı için kullanılan tohum, yumru, fide, fidan, çelik gibi generatif ve vegetatif bitki kısımları olarak tanımlanmıştır. Tohumculuk sektörü ise, fidan, fide, süs bitkileri ve tohum üretimi sektörlerini kapsamaktadır.
- Ülkemizde üretilen tohumlukların ticaretinde, 30 Aralık 2007 tarihli ve 26742 sayılı Resmi gazete’de yayımlanan 2007/13033 Sayılı, “Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Karar” ekinde yer alan (I) ve (II) sayılı Listelerde yer alan KDV oranları uygulanmaktadır. EK-1 listesine (%1), EK-2 listesine (%8), bu listeler dışında kalanlar için (%18) KDV oranı uygulanmaktadır.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

➤ Buna göre;

- Bazı tohumlar ve sertifikalı meyve fidanlarına (%1),
- Sebze tohumları, fideleri ve çilek fidesine (%8),
- Çiçek tohumları, soğanları ve süs bitkilerine (%18) arasında değişen KDV oranı uygulanmaktadır.

Ancak ilden ile farklı uygulamalar da söz konusudur.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

6.1. Fidan Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulaması

KDV uygulama Tebliğinde “sertifikalı meyve fidanı”nda %1 KDV, diğerlerinde %8 belirtilmektedir. Tohumculuk Kanunu öncesinde sadece sertifikalı fidan ve kontrollü fidan üretilmekte, sadece sertifikalı fidana “sertifika” belgesi düzenlenmekte olduğundan, KDV Tebliğindeki bu ifade 2009 öncesi için uygun iken; 2009 yılından itibaren tüm fidanlara “sertifika” belgesi verilmekte olup; ön temel, temel, sertifikalı, standart sınıfta fidan üretimleri yapılmakta ve bu 4 sınıftaki fidan üretimine “sertifika” belgesi düzenlenmektedir. Bu nedenle; Tebliğ’de yazan “sertifikalı” ifadesi ile “sertifikaya sahip olan fidan” mı, yoksa “sertifikalı sınıftaki fidan” mı kastedildiği net anlaşılmamaktadır.

Ayrıca fidan üretim materyali de ticarete sunulduğundan ve sertifika belgesi düzenlendiğinden, Tebliğde materyalde uygulanması gereken KDV oranının belirtilmesi karışıklığı çözecektir.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

6.1. Fidan Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulaması

Diğer taraftan, üzüm bir meyve türü olmasına karşın, fidanına asma fidanı sertifikası verildiğinden, kuralların daha açık olması bakımından Tebliğ’de asma fidanı ile ilgili ifade de yer almalıdır.

Sonuç olarak; 5553 sayılı Kanun kapsamında üretilen tüm meyve ve asma fidan ile üretim materyallerinde KDV’nin %1 olması ve Tebliğ’de Ek-1’de yazan “sertifikalı meyve fidanı” ifadesinin “sertifikasyona tabi ve standart meyve ve asma fidanı ile üretim materyali” şeklinde daha açık ifade edilmesi ve %1 KDV’ye tabi olması gerekmektedir.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

6.2. Süs Bitkileri Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları

Süs bitkilerinde uygulanan KDV oranları farklılıklar göstermektedir. Sektördeki büyük firmalar KDV mahsubu yapabilirken, küçük üretici ve firmalar KDV mahsubu yapamadığından ticarete ya olduğundan daha düşük değerde gösterilmekte ya da faturalandırılmamaktadır.

Süs Bitkileri sektörü tohumculuk mevzuatı kapsamındadır ancak, KDV yönünden bu mevzuatın kapsadığı tüm ürünlerden farklı bir uygulamaya tabii tutulmaktadır. Burada negatif bir ayrımcılıkla KDV oranı %18 olarak uygulanmaktadır.

Süs bitkileri sektörünün gerek yurtiçi üretimin artırılması gerekse uluslararası rekabet açısından güçlendirilmesi için uygulanan farklı KDV oranlarının yeniden düzenlenmesine ihtiyaç vardır. Bu düzenleme ile hedeflenen standart uygulamayla birlikte, tohumculuk sektörünün üretim kolları ve ürün grupları arasındaki haksız rekabet önlenmiş olacaktır.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

6.2. Süs Bitkileri Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları

Ayrıca, bitkisel üretimin temel girdisi olan tohumluğun düşük oranda vergilendirilmesi, Tarım ve Orman Bakanlığı politikası gereği, başta üreticiler ve tüketiciler olmak üzere tüm tarım sektörünün desteklenmesi açısından da önem arz etmektedir.

Sonuç olarak KDV oranlarındaki bu farklılıklar giderilmeli ve 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu çerçevesinde etiketlenen süs bitkileri Ek2 listesine alınmak suretiyle %8 KDV oranından işlem görmesi uygun olacaktır.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

6.3. Fide Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 28'inci maddesinde ekli II sayılı listenin A/5 bölümünde sırası ile taze sebze ve meyveler ile bunların konserve, turşu, salamura ve kurutulmuşları (dondurulmuş olanlar hariç), taze sebze ve meyvelerin yetiştirilmesi amacıyla kullanılan tohum, çekirdek, fide, fidan, çelik, daldırma, misel, spor ve benzerleri için (%8) oranında KDV uygulanması gerektiği belirtilmiştir.

Ancak bazı vergi dairesi başkanlıkları, fide şirketlerinin kendisine ait tohum ve fide satışlarına II sayılı liste kapsamında (%8), müşteriye ait tohumdan fide yetiştirilmesi işine ise Kanunun 4'üncü maddesi hükmü uyarınca hizmet vermek olarak değerlendirmek suretiyle genel oranda (%18) katma değer vergisi uygulaması yapmaktadır.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

6.3. Fide Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları

Fide işletmelerinde fide üretiminde kullanılan 20'ye yakın girdi (torf, perlit, vermikülit, zirai ilaç, gübre, strofor, viyol, enerji vb) bulunmaktadır. Bu girdilerden her biri, tohumda olduğu gibi tedarikçiler tarafından temin edilmektedir. Bu nedenle de fide üretimini Kanunun bu maddesine dayanarak “hizmet vermek” olarak tanımlamak mümkün değildir.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

6.3. Fide Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları

- Yukarıdaki açıklamalar ışığında özet bir değerlendirme yaparsak;

Fide üretimi fason üretim yolu ile verilen bir hizmet olmayıp tam anlamı ile gerçek bir üretimdir. Bu nedenle de fidelere uygulanan KDV'nin tek bir uygulama ile mevcut Kanuna göre %8 olması halinde bu karmaşa önlenmiş olacaktır.

Yukarıda sözü edilen Kanun'da sebze tohumlarına uygulanan KDV %8 olarak belirlenmiştir. Fidelere uygulanan KDV'nin de her durumda %8 olması halinde çiftçi nezdinde tartışma yaratan bu durum önlenmiş olacaktır.

Çiftçinin ödeyeceği bedelin %18 KDV'ye tabi tutulması, KDV mahsup imkanı olmayan çiftçi kesimine mali bir külfet getirmekte ve onların girdi maliyetlerini de yükseltmektedir. Bu nedenle de fidelere %8 KDV uygulamasına geçilmesi çiftçinin girdi maliyetlerini doğrudan etkileyen bir iyileştirme olacaktır.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

6.4. Tohum Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları

KDV uygulamalarındaki problem tohumlar için de geçerlidir. Bazı tohumların iç piyasadaki KDV oranları aynı gruptaki diğer bitkilerden farklıdır.

Halihazırda, yem bezelyesi, aspir ve tritikale tohumluğu başlangıçta sözü edilen karar ekindeki (II) Sayılı Liste çerçevesinde değerlendirilmek suretiyle, KDV oranları, % 8 olarak uygulanmaktadır.

6. KDV ORANLARININ DÜZENLENMESİ

6.4. Tohum Üretimi Sektöründe Mevcut KDV Uygulamaları

- Bu tür karışıklıkların da önlenmesi için, “Tohumluklarda KDV Oranları” dendiğinde; ürün ile bir sanayi mamulü olan ve nihai olarak çiftçilerimize intikal eden tohumluğun net ve anlaşılır bir biçimde ayrı ayrı değerlendirilmesinin gerektiği düşünülmektedir. Bu durum hem ithal aşamasında hem de yurt içi ticarete kolaylık sağlayacaktır.
- *Bu bakımdan, tür bazında herhangi bir ayırım yapılmadan çoğaltım ve/veya ürün üretimi amacıyla ekimi yapılan tüm sertifikalı tohumların KDV oranlarının %1 olarak uygulanması yerinde olacaktır.*

7. DÖNER SERMAYE ÜCRETLERİNİN DÜŞÜRÜLMESİ

Alt Birlik üyelerimizce yürütülen iş ve işlemler kapsamında, 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu'nun 9. Maddesi ile 2'cil ve 3'cül mevzuatlarda belirlenen hizmetlere ilişkin ödenecek ücretler ile Bakanlık laboratuvarlarında yapılan muayene ve analizler ile diğer işlemlerden alınan ücretlerin yüksekliği Alt Birliklerimiz tarafından zaman zaman yazılı ve sözlü olarak dile getirilmektedir.

Alt Birlik üyelerimizin henüz tohumlukları satışa arz etmeden ödemekte oldukları bu ücretler, tohumluk maliyetlerini önemli ölçüde artırmakta ve üyelerimize maddi anlamda büyük yük getirmektedir.

7. DÖNER SERMAYE ÜCRETLERİNİN DÜŞÜRÜLMESİ

Ücretlerin yüksek oluşu ve farklı uygulamaların tohumluk üretim ve kullanımına yansması ise aşağıdaki gibidir;

- Tohumluk üretim maliyetlerini artırmaktadır
- Maliyet artışı fiyatların artmasına neden olmaktadır
- Tohumluk fiyatlarının yüksek olması kayıt dışı tohumluk üretimi ve kullanımını teşvik etmektedir.
- Bu durum çiftçinin ürün maliyetini ve karlılığını olumsuz etkilemektedir
- Sertifikalı tohumluk maliyetinin yüksek oluşu bitkisel üretimde verim ve kalitenin düşmesine sebep olmaktadır.

7. DÖNER SERMAYE ÜCRETLERİNİN DÜŞÜRÜLMESİ

- Tohumluk maliyetlerinin artışı ihracatı azaltıp, bunun yanında ithalatı tetiklemektedir.
- Bu durumdan milli tohumculuğumuz olumsuz etkilenmektedir.

Bakanlık döner sermaye ücretleri belirlenirken tohumculukla ilgili fiyat tarifesinin belirlenmesinde Birliğimiz görüşlerinin de alınması, oluşacak komisyonlarda Birliğimizin de temsil edilmesi faydalı olacaktır.

Tohumculukla ilgili döner sermaye ücretleri konusunda Birliğimizle Bakanlık arasında yapılacak bir protokolle Birliğimiz üyelerine indirim uygulanması hem sektörümüzü rahatlatacak hem de izlenebilirliğin sağlanması açısından üye olduğunu belgeleyenlere böyle bir indirimin yapılması sektörün kayıt altına alınmasına yardımcı olacaktır.

8. KAMU ALIMLARINDA ÜYELİK SORGULAMASI YAPILMASI

Bilindiği üzere, 5553 sayılı “Tohumculuk Kanunu” 08.11.2006 tarih ve 26340 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, tohumculuk sektörüne ilişkin tüm faaliyetler bu kanun kapsamında yürütülmektedir. Kanunun 4. maddesi ile “tohumlukların kayıt altına alınması”, 5. maddesi ile “tohumlukların üretimi”, 6. maddesi ile “tohumlukların sertifikasyonu”, 7. maddesi ile “tohumlukların ticareti” ve 12. maddesi ile Bakanlıktan izinsiz olarak yapılan tüm tohumculuk faaliyetleri için “ceza hükümleri” düzenlenmiştir.

8. KAMU ALIMLARINDA ÜYELİK SORGULAMASI YAPILMASI

Tohumculuk Kanunu ile tohumluklarda standartlar yükseltilmiş ve kalite arttırılmıştır. Ancak bu uygulamalar nedeniyle üretimde uygulanmak zorunda olan birtakım işlemler sonucunda üretim maliyeti de artmaktadır.

Diğer taraftan, piyasada kayıt dışı tohumculuk nedeniyle haksız rekabet oluşmaktadır. Kaçak ve kayıt dışı, teknik denetim ve kontrolleri yapılmayan bu tür tohumlukların fiyatlarındaki düşüklük nedeniyle; yasal olarak beyannamesi verilen, tarlada ve laboratuarda teknik, kalite ve hastalık kontrolleri yapılarak üretim yapan üreticilerin ürünleri ne yazık ki ellerinde kalmaktadır.

Bu durum ise verimliliği azaltmakta, sertifikalı ve kaliteli tohumluğun yaygınlaşmasının önünde bir engel olarak durmakta ve milli ekonomiyi olumsuz etkilemektedir.

8. KAMU ALIMLARINDA ÜYELİK SORGULAMASI YAPILMASI

Kanunun 17. maddesinde "Tohumculukla ilgili faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişiler, faaliyet konuları ile ilgili alt birliğe üye olmak zorundadır" denilmektedir.

Sektörde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilerin alt birliklere üyeliklerini sağlamak ve bu konuda farkındalık yaratmak sektörde kayıt dışılığın önlenmesi bakımından son derece önem arz etmektedir.

8. KAMU ALIMLARINDA ÜYELİK SORGULAMASI YAPILMASI

Buna göre, Bakanlığımız tarafından 5553 sayılı “Tohumculuk Kanunu ve bu kanuna bağlı olarak çıkarılan “Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği” çerçevesinde tohumculuk sektöründe faaliyet gösteren tüm tohum, fide, fidan ve süs bitkisi işletmeleri kendi alanlarında yetkilendirilmektedir. Bakanlığımız tarafından işletmelere verilen “yetkilendirilmiş tohumcu kuruluş” belgesinde hangi faaliyet alanı için yetkilendirildikleri belirtilmekte olup, bu kuruluşlar sadece yetkilendirildikleri alan için her türlü ticari faaliyette bulunmaktadırlar.

Bu nedenle Kamu İhale Genel Tebliği’nin 58.3 maddesinin d) bendinin “alım konusu tohum, fide, fidan ve süs bitkisi gibi mallar ise Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 5553 sayılı Kanuna göre düzenlenen ve ihaleye konu olan materyal için “yetkilendirmiş tohumcu kuruluş” belgesi ve/veya “tohumluk bayi belgesi” şeklinde düzenlenmesi uygun olacaktır.

8. KAMU ALIMLARINDA ÜYELİK SORGULAMASI YAPILMASI

Bakanlığımızın tohumculuk hizmetleri ile ilgili olarak yayınladıkları talimatlara; “Tohumlukla ilgili yapılacak her türlü iş ve işlemlerde alt birlik üyeliklerinin sorgulanması” maddesinin eklenerek uygulamaya konulmasının sektörde kayıt dışılığı asgari düzeye indirerek, haksız rekabetin önüne geçecek, dolayısıyla milli ekonomiye olumlu yansıyacaktır.

9. SONUÇ

Tarım her zaman olduğu gibi bundan sonra da ülkeler için stratejik sektör olmaya devam edecek ve önemini daha da artıracaktır. Tarımın olmazsa olmaz girdisi ise tohumluktur. Dolayısıyla tohumculuk sektörü de AR-GE içeren, üretiminde yüksek teknoloji kullanılan, ekonomik değeri yüksek olan ve mutlaka geliştirilmesi gereken stratejik bir sektördür.

Tohumculuk sektörünün rekabet ettiği uluslararası firmalarla mukayese edildiğinde çok daha genç ve parasal birikiminin yetersiz olduğu görülmektedir.

9. SONUÇ

Bu nedenle marka çeşitlerin geliştirilmesi ve bunların ihracı, sertifikalı tohum üretimi ve kullanımının arttırılması ile ihracat imkanlarının geliştirilmesi için sektörün mutlaka desteklenmesi gerekmektedir.

Bu desteklemelerin kendine özgü bir model ve bütünlük içerisinde toplanarak en kısa sürede hayata geçirilmesinde fayda vardır.

TURKTOB

TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ

SUNDU

www.turktob.org.tr